

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 2. juli 2024
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Simon Holmelund Lange
Sagsnr.: 2023-10673
Dok.: 3088249

UDKAST

Forslag
til

Lov om ændring af retsplejelov for Grønland, kriminallov for Grønland,
lov for Grønland om pant og lov om ægteskabets retsvirkninger som sat i
kraft for Grønland

(Gennemførelse af dele af flerårsaftale for domstolene 2024-27)

§ 1

I retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1186 af 18. september 2023, som senest ændret ved § [x] i lov nr. [...], foretages følgende ændringer:

1. § 7, stk. 1, affattes således:

»Grønlands Landsret består af 2 landsdommere, heraf 1 administrerende landsdommer. Landsdommerne udnævnes af kongen, jf. § 13.«

2. I § 7 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. I afgørelsen af sager ved Grønlands Landsret deltager 1 dommer, jf. dog stk. 3. Den administrerende landsdommer træffer efter forhandling med den anden landsdommer bestemmelse om sagernes fordeling mellem dommerne.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

3. § 7, stk. 2, der bliver stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. I sager, der er afgjort af Retten i Grønland som 1. instans, deltager 3 dommere under hovedforhandlingen. Retsformanden kan beslutte, at der skal deltage 3 dommere også uden for hovedforhandlingen. Når der deltager 3 dommere, tiltrædes landsretten af 1 landsdommer fra Danmark, jf. § 14. Foreligger der særlige omstændigheder, kan landsretten dog tiltrædes af 2 landsdommere fra Danmark.«

4. I § 7, stk. 4, der bliver stk. 5, § 11, stk. 1 og 2, § 14, stk. 2, 2. pkt., to steder i § 22, stk. 3, 2. pkt., § 23, stk. 3, § 33, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., § 35, stk. 3, og § 38, stk. 1, 2. pkt., ændres »landsdommeren« til: »den administrerende landsdommer«.

5. Efter § 9 indsættes før overskriften før § 10:

»§ 9 a. Tinglysningensretten, jf. § 18 i den danske retsplejelov, bistår Retten i Grønland med registreringsvirksomhed (tinglysning). Den administrerende dommer ved Retten i Grønland kan bemyndige Tinglysningensrettens personale til at behandle registreringsager, hvis der ikke skal træffes afgørelse i tvistigheder.«

6. I § 13, stk. 1, § 24 og § 33, stk. 1, ændres »landsdommeren« til: »landsdommerne«.

7. I § 14, stk. 1, ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.

8. I § 14, stk. 2, 2. pkt., ændres »sig« til: »de beskikkede landsdommere«.

9. I § 22, stk. 3, 2. pkt., ændres »administrerende dommer ved Retten i Grønlands« til: »administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsrets«.

10. I § 24 udgår »er inhabile«, og »inhabil« ændres til: »inhabile«.

11. Efter § 24 indsættes før overskriften før § 25:

»§ 24 a. En dommer, der er pensioneret på grund af alder eller svagelighed, kan af den administrerende dommer ved Retten i Grønland tilkaldes for at virke som dommer ved en kredsret eller Retten i Grønland eller af den administrerende landsdommer for at virke som dommer ved Grønlands Landsret i en nærmere bestemt periode. Kun under særlige

omstændigheder kan tilkaldeperioden forlænges ud over dommerens fyldte 74. år.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til fuldmægtige ved domstolene.«

12. Efter § 32 indsættes:

»§ 32 a. Reglerne i §§ 26 og 28-32 finder tilsvarende anvendelse på kredsdommere, der er tilkaldt efter § 24 a.«

13. I § 33, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »Højesterets præsident«: », for landsdommeren ved Grønlands Landsret til den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret«.

14. I § 33, *stk. 2, 2. pkt.*, indsættes efter »Højesterets præsident«: », den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret«.

15. I § 33, *stk. 3, 1. pkt.*, indsættes efter »Retten i Grønland eller til Den Særlige Klageret,«: »klage over landsdommeren ved Grønlands Landsret skal indgives til den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret eller til Den Særlige Klageret,«.

16. I § 34, *stk. 1*, ændres »og for« til: », for«, og efter »udnævnte dommere, « indsættes: »og for dommere og fuldmægtige tilkaldt efter § 24 a«.

17. I § 34, *stk. 2*, § 35, *stk. 4*, § 37, *stk. 2, 1. pkt.*, og § 743, *stk. 1*, ændres »Landsdommeren« til: »Den administrerende landsdommer«.

18. Efter § 128 a indsættes i *kapitel 10*:

»§ 128 b. Retten kan bestemme, at processkrifter i civile sager skal forsynes med original underskrift, når den finder anledning hertil.«

19. I § 515, *stk. 2, 1. og 2. pkt.*, § 526, *stk. 2, 1. og 3. pkt.*, § 564, *stk. 2, 1. og 3. pkt.*, § 577, *stk. 2, 1. og 3. pkt.*, og § 585, *stk. 2, 1. og 3. pkt.*, ændres »landsdommeren« til: »Grønlands Landsret«.

20. I § 526, *stk. 2, 2. pkt.*, og § 585, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »Landsdommeren« til: »Grønlands Landsret«.

21. I § 598, *stk. 6*, indsættes som 2. og 3. *pkt.*:

»I de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, nr. 5, kan fuldbyrdelse endvidere foretages hos den, der som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter har forpligtet sig ved et digitalt pantebrev, der er eller har været registreret. I de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, nr. 6 og 7, kan underskriften være tilføjet digitalt.«

22. I § 642 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Er et digitalt pantebrev blevet slettet i tingbogen i medfør af stk. 2, kan den, der ifølge oplysningerne i tingbogen har ret til at gøre eventuelle personlige fordringer efter pantebrevet gældende over for skyldneren, kræve, at Retten i Grønland konverterer det digitale pantebrev til et papirdokument. Papirdokumentet er at anse som et originalt gælds-brev.«

§ 2

I kriminallov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1187 af 18. september 2023, som ændret ved § 1 i lov nr. 1782 af 28. december 2023 og § [x] i lov nr. [...], foretages følgende ændringer:

1. I § 163 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Justitsministeren kan udpege en bistandsvæргеkoordinator til at varetage opgaver relateret til uddannelse, rådgivning og antagelse af bistandsværger i Grønland.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

§ 3

I lov nr. 154 af 10. maj 1967 for Grønland om pant, som ændret ved lov nr. 34 af 31. januar 1979 og lov nr. 849 af 21. december 1988, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 3, 1. pkt.*, indsættes efter »forstås«: »i denne lov«.

2. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Underpant i ejerpantebreve skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der indgås om pantebrevet, og mod aftaler om eller retsforfølgning mod pantet.

Stk. 2. Underpant efter stk. 1 og en panteret i fast ejendom efter § 1, stk. 1, der skal kunne fortrænge en uregistreret ret i et ejerpantebrev eller inden

for et ejerpantebrevs ramme, skal selv være registreret, og erhververen ifølge aftalen være i god tro. Det samme gælder underpant i løsøre stiftet ved aftale.

Stk. 3. En panthaver med registreret underpant i et ejerpantebrev kan i god tro med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for senere registrerede panterettigheder i eller inden for rammen af ejerpantebrevet og retsforfølgning udvide det sikrede gældsforhold indtil det tidspunkt, hvor meddelelse om de efterstående rettigheder er kommet frem til panthaveren.

Stk. 4. Overdragelse eller anden overførsel af rettigheder som nævnt i stk. 1 eller af en panteret efter § 1, stk. 1, skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om panteretten, og mod retsforfølgning.«

3. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Et registreret pantebrev, bortset fra et skadesløsbrev, der giver pant i fast ejendom, er negotiabelt, medmindre der i pantebrevet er indføjet ordene »ikke til ordre« eller tilsvarende forbehold.

Stk. 2. Et pantebrev, der giver pant i løsøre, er ikke negotiabelt, medmindre dette klart fremgår af pantebrevet. Skadesløsbreve er ikke negotiable pantebreve.

§ 3 b. Når et registreret negotiabelt pantebrev er overdraget til eje eller pant af den ifølge tingbogen berettigede, og erhververen i god tro har fået registreret overdragelsen, kan erhververen ikke mødes med nogen af de af gældslovens § 15, stk. 1, omfattede indsigelser fra skyldneren.

Stk. 2. Skyldneren bevarer selv over for en godtroende erhverver sine indsigelser efter gældslovens § 16. Det samme gælder for skyldnerens indsigelser efter gældslovens § 17.

§ 3 c. Når et registreret negotiabelt pantebrev er overdraget til eje eller pant af den ifølge tingbogen berettigede, og erhververen i god tro har fået registreret sin ret, hindrer det ikke erhververens ret, at den ifølge tingbogen berettigede var umyndig eller manglede ret til at råde over pantebrevet.

§ 3 d. Over for den, som har fået registreret en overdragelse af et negotiabelt pantebrev til eje eller pant, kan skyldneren kun kræve modregning med fordringer på overdrageren, hvis erhververen vidste, at skyldneren havde en fordring, der kunne benyttes til modregning, og at skyldneren ville lide tab ved overdragelsen, hvis den afskar modregning.

Stk. 2. Adgangen til at modregne fordringer, der udspringer af samme retsforhold som pantebrevsfordringen, bevares dog trods overdragelsen, medmindre andet følger af reglerne om indsigelser fra dette forhold.

§ 3 e. Betaling af renter og afdrag på registrerede negotiable pantebreve kan, når de foretages i god tro, gyldig ske til den, der ifølge tingbogen er beføjet til at modtage nævnte ydelser.

Stk. 2. Når et registreret negotiabelt pantebrev er overdraget til eje eller pant, kan en skyldner i god tro med frigørende virkning betale forfaldne renter til overdrageren. Det samme gælder om afdrag, som efter det registrerede pantebrev skal betales til bestemt angivne tidspunkter.

§ 3 f. Skyldneren ifølge et registreret negotiabelt pantebrev eller ifølge en registreret underpantensætning af et ejerpantebrev er kun forpligtet til at betale gælden mod sletning af pantebrevet eller underpantensætningen fra registrering.

§ 3 g. Betaler skyldneren ifølge et registreret negotiabelt pantebrev afdrag før forfaldstid, herunder ekstraordinære afdrag, kan skyldneren kræve registreringen af pantebrevet ændret i overensstemmelse hermed. Betaler skyldneren efter forfaldstid afdrag, der efter pantebrevet skal erlægges til bestemt angivne tidspunkter, kan skyldneren kun forlange særskilt kvittering.

Stk. 2. Er skyldforholdet ophørt, kan skyldneren forlange pantebrevet slettet fra registrering. Er skyldforholdet ændret ved aftale, modregningserklæring, dom eller opsigelse, kan skyldneren forlange dette registreret.«

4. I § 4, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »landsretten« til: »Retten i Grønland«.

5. I § 4, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »modtagelsens dato« til: »modtagelsen«.

6. I § 4, *stk. 2*, ændres »Ministeren for Grønland« til: »Justitsministeren«.

7. I § 4, *stk. 2*, indsættes som *2. pkt.*:

»Justitsministeren kan herunder fastsætte regler om, at registrering sker på grundlag af digitale dokumenter, om fritagelse herfor, om autoriserede anmeldere og om fuldmagter. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte nærmere regler om behandling af personoplysninger, herunder personnumre.«

§ 4

I lov om ægteskabets retsvirkninger, som sat i kraft for Grønland ved lov nr. 150 af 31. marts 1993, som ændret ved § 2 i lov nr. 103 af 3. februar 2016 og § 6 i lov nr. 414 af 25. april 2023, foretages følgende ændring:

1. § 37, 2. pkt., ophæves.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. marts 2025, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 1, nr. 5, § 3 og § 4.

Stk. 3. Regler udstedt i medfør af § 163, stk. 3, i kriminallov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1187 af 18. september 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 163, stk. 4, i kriminallov for Grønland, jf. denne lovs § 2, nr. 2.

§ 6

Stk. 1. Rettigheder over et registreret pantebrev, der forud for ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5, har opnået beskyttelse mod aftaler og retsforfølgning efter reglerne i gældsloven, bevarer denne beskyttelse, jf. dog stk. 6.

Stk. 2. Rettigheder som nævnt i stk. 1 kan registreres. Ved registreringen skal de i stk. 1 nævnte pantebrev konverteres til digitale pantebrev.

Stk. 3. Nye rettigheder over eller ændringer i et forud for ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5, registreret pantebrev skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler om pantebrevet og mod retsforfølgning. Dette gælder også overdragelse eller anden overførsel af pantebrevet. Ved registreringen skal pantebrevet konverteres til et digitalt pantebrev. Den aftale eller retsforfølgning, der skal kunne fortrænge en uregistreret ret over pantebrevet, skal selv være registreret, og erhververen ifølge aftalen være i god tro.

Stk. 4. Ved anmeldelse til konvertering efter stk. 2 og 3 skal anmelderen indsende det originale pantebrev til Retten i Grønland. Er pantebrevet

bortkommet, skal anmelderen, før konvertering kan finde sted, anlægge mortifikationsssag efter reglerne i lov om mortifikation af værdipapirer.

Stk. 5. Ikke-negotiable pantebreve udstedt til realkreditinstitutter i henhold til lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. anses for konverteret fra ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5.

Stk. 6. Rettigheder i registrerede ejerpantebreve, som inden ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5, har opnået beskyttelse mod aftaler og mod retsforfølgning efter reglerne i gældsbrevsloven, skal senest 5 år efter denne dato registreres efter reglerne i lov for Grønland om pant for at bevare denne beskyttelse. Det er tilstrækkeligt for overholdelse af fristen, at rettigheden er anmeldt til registrering, og at der er indsendt fornøden dokumentation efter stk. 8 inden fristens udløb. Ved registrering af rettigheder i et ejerpantebrev som nævnt i 1. pkt. skal ejerpantebrevet konverteres til et digitalt ejerpantebrev.

Stk. 7. Nye rettigheder over eller ændringer i et forud for ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5, registreret ejerpantebrev skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler om pantebrevet og mod aftaler om eller retsforfølgning mod pantet. Dette gælder også overdragelse eller anden overførsel af rettigheder over ejerpantebrevet. Ved registreringen skal ejerpantebrevet konverteres til et digitalt ejerpantebrev. Lov for Grønland om pant § 1 a, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 2, finder anvendelse.

Stk. 8. Ved konvertering efter stk. 6 og 7 skal anmelderen indsende det originale ejerpantebrev til Retten i Grønland. Er ejerpantebrevet bortkommet, skal anmelderen, før konvertering kan finde sted, anlægge mortifikationsssag efter reglerne i lov om mortifikation af værdipapirer, jf. dog stk. 10. Anmelderen skal endvidere angive, hvorvidt der består andre rettigheder i ejerpantebrevet eller inden for rammen af ejerpantebrevet, samt i givet fald angive rettighedshavernes identitet og rettighedernes indbyrdes placering i prioritetsordenen.

Stk. 9. Ihændehaveren af et ejerpantebrev som nævnt i stk. 6 og 7 har på begæring af pantsætter eller af andre rettighedshavere pligt til at medvirke til gennemførelsen af en konvertering af ejerpantebrevet efter stk. 8.

Stk. 10. Ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom, hvor hovedstolen maksimalt udgør 50.000 kr., kan på begæring af en anmelder, der har fået registreret en meddelelsspåtegning, konverteres til et digitalt ejerpantebrev.

Stk. 11. Et papirbaseret pantebrev har efter konvertering til et digitalt pantebrev ikke længere nogen retsvirkning.

Stk. 12. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om krav til anmeldelsen i forbindelse med konvertering af papirbaserede pantebreve til

digitale pantebreve. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte nærmere regler om behandling af personoplysninger, herunder personnumre.

§ 7

Når genparterne af de inden ikrafttrædelsen af denne lovs § 1, nr. 5, registrerede dokumenter er gjort tilgængelige i en digital akt, kan disse tilintetgøres.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Normeringen af Grønlands Landsret

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.2. Tilkaldedommere

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.3. Bistandsvæргеkoordinator

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.4. Digitalisering af tinglysningen i Grønland

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.5. Digital kommunikation i retsplejen

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Klimamæssige konsekvenser

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Det er afgørende for regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), at befolkningen kan leve i tryghed og frihed. Som det også fremgår af regeringsgrundlaget ”Ansvar for Danmark”, ønsker regeringen derfor bl.a. at nedbringe de lange ventetider ved de danske domstole ved bl.a. at forenkle retsplejen.

Regeringen og Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige indgik den 22. november 2023 en aftale om domstolenes økonomi 2024-2027.

Som det fremgår af aftalen, er velfungerende domstole en grundpille i retsstaten og i velfærdssamfundet. Internationale undersøgelser viser, at tilliden til domstolene er helt i top, og at effektiviteten er høj set i et europæisk perspektiv. Domstolene har imidlertid oplevet en markant stigning i sagsbehandlingstiden.

Aftalepartierne er enige om, at det er en bunden opgave at vende udviklingen og rette op på den uholdbare situation ved domstolene. Med aftalen gennemføres et væsentligt løft af domstolene, der skal skabe ro og stabilitet om domstolenes økonomi og understøtte en flerårig indsats for at håndtere domstolenes udfordringer med stigende sagsbehandlingstid, mangel på retssalskapacitet og behov for styrket it-understøttelse.

Aftalepartierne er herunder enige om at iværksætte en række initiativer vedrørende domstolene i Grønland, som bl.a. skal understøtte en flerårig indsats for at håndtere domstolenes udfordringer med sagsophobning, lange sagsbehandlingstider og efterslæb i forhold til it-understøttelse. Det er vigtigt, at der arbejdes for, at standarderne ved domstolene i Grønland følger standarden i Danmark. Det er vigtigt, at borgere og virksomheder i Grønland oplever det samme serviceniveau ved domstolene i Grønland som ved de danske domstole.

Formålet med lovforslaget er på den baggrund navnlig at gennemføre de lovændringer, som er nødvendige for at gennemføre initiativerne vedrørende Grønland fra aftalen om domstolenes økonomi.

1.2. Aftalepartierne er enige om at sikre flere personaleressourcer og uddannelse heraf ved Grønlands Domstole. Initiativerne vedrørende ansættelse af yderligere kredsdommere, retssekretærer og tolke samt målrettet efter- og videreuddannelse af medarbejdere ved Grønlands Domstole kræver ikke lovændring og vil blive gennemført administrativt af Domstolsstyrelsen. Den aftalte opnormering ved Grønlands Landsret af en souschefstilling til en landsdommerstilling indebærer, at antallet af

landsdommere ved Grønlands Landsret forhøjes fra én landsdommer til to landsdommere og nødvendiggør en lovændring, jf. herom pkt. 2.1 nedenfor.

Med henblik på at sikre en hurtig sagsafvikling, mens nye dommere rekrutteres og uddannes, vil aftalepartierne desuden give pensionerede dommere bedre mulighed for at arbejde ved domstolene ved at hæve aldersgrænsen i den danske retsplejelov for, hvor længe en pensioneret dommer kan arbejde som tilkaldedommer, fra 72 til 74 år. Justitsministeriet finder, at der i Grønland bør indføres en tilsvarende mulighed for at tilkalde en pensioneret dommer til at virke som dommer ved et embede i en nærmere angiven periode, jf. herom pkt. 2.2 nedenfor.

Aftalepartierne er enige om at etablere en bistandsvæргеkoordinator, der skal stå for uddannelse, antagelse og rådgivning af bistandsværgerne i Grønland. Justitsministeriet finder, at hvervet som bistandsvæргеkoordinator bør forankres i kriminalloven, jf. herom pkt. 2.3 nedenfor.

Aftalepartierne er enige om at digitalisere tinglysningen i Grønland, og lovforslaget medtager de lovændringer, der er nødvendige herfor, jf. pkt. 2.4 nedenfor.

Aftalepartierne er enige om, at der skal være mulighed for sikker digital kommunikation ved de grønlandske domstole efter nærmere analyse herom. Lovforslaget sikrer, at der er den fornødne hjemmel til at anvende digital kommunikation i retsplejen i Grønland, når de tekniske muligheder er til stede, jf. pkt. 2.5 nedenfor.

Aftalepartierne er endelig enige om, at Justitsministeriet sammen med Naalakkersuisut vil vurdere, om de ændringer, der foretages i den danske retsplejelov med henblik på at forenkle retsplejen som følge af forslag fra Rørdamudvalget og anbefalinger fra Retsplejerådet, også er relevante at gennemføre for Grønland med henblik på at frigive ressourcer til nedbringelse af sagsbehandlingstiderne mv. ved domstolene i Grønland. Denne del af aftalen indgår ikke af nærværende lovforslag, men forventes at blive medtaget i et senere lovforslag.

1.3. Herudover foreslås det efter ønske fra Naalakkersuisut at indføre mulighed for tvangsfuldbyrdelse på grundlag af digitalt underskrevne

udenretlige forlig om forfalden gæld og digitalt underskrevne gældsbreve, jf. lovforslagets § 1, nr. 45 (retsplejelovens § 598, stk. 6, 3. pkt.).

Det bemærkes, at når der i lovforslagets bemærkninger henvises til »retsplejeloven«, sigtes der til retsplejelov for Grønland, medmindre andet er angivet.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Normeringen af Grønlands Landsret

2.1.1. Gældende ret

Grønlands Landsret behandler de sager, som er afgjort af en kredsret eller af Retten i Grønland som 1. instans, og som kan indbringes for landsretten som 2. instans, jf. retsplejelovens § 59.

Grønlands Landsret består af 1 landsdommer, jf. retsplejelovens § 7, stk. 1.

I sager, der er afgjort af Retten i Grønland som 1. instans, tiltrædes landsretten under hovedforhandlingen af yderligere 2 landsdommere fra Danmark, jf. retsplejelovens § 7, stk. 2.

De landsdommere, som skal tiltræde Grønlands Landsret, skal være udnævnt som landsdommere i Danmark, jf. retsplejelovens § 14. Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret beskikker hver især efter ansøgning et passende antal landsdommere. Landsretternes præsidenter fastsætter efter forhandling med de beskikkede landsdommere og med landsdommeren ved Grønlands Landsret sagernes fordeling mellem de beskikkede landsdommere.

Retsplejeloven tillægger herudover landsdommeren ved Grønlands Landsret en række yderligere funktioner i retsplejen. Landsdommeren er formand for Dommerrådet, som behandler spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af kredsdommere og om kredsdommeres bierhverv, jf. retsplejelovens §§ 10 og 11. Samtykke til bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom at holde stillingen som administrerende dommer ved Retten i Grønland midlertidigt besat i mere end 1 år skal gives af landsdommeren, jf. retsplejelovens § 22. Når Højesterets præsident meddeler midlertidig beskikkelse som yderligere landsdommer ved

Grønlands Landsret, træffer Højesterets præsident efter forhandling med den faste landsdommer bestemmelse om, hvilke sager der skal varetages af den midlertidigt beskikkede dommer, jf. retsplejelovens § 23. En fuldmægtig ved Grønlands Landsret kan behandle sager, i det omfang landsdommeren bestemmer det, jf. retsplejelovens § 7, stk. 3 og 4. Landsdommeren udøver disciplinærmyndighed over for fuldmægtige og midlertidigt beskikkede landsdommere ved Grønlands Landsret, jf. retsplejelovens § 34. Domsmand ved Grønlands Landsret vælges af Inatsisartut efter indstilling fra landsdommeren, og landsdommeren kan bestemme, at en domsmand ved en kredsret kan fungere uden for den retskreds, hvor denne er valgt, jf. retsplejelovens § 35. Landsdommeren fastsætter antallet af domsmænd ved Grønlands Landsret, jf. retsplejelovens § 38, og afgør, om en person opfylder betingelserne for at være domsmand, og om en anmodning om fritagelse for hvervet som domsmand skal imødekommes, jf. retsplejelovens § 37. Landsdommeren er medlem af Rådet for Grønlands Retsvæsen, jf. retsplejelovens § 743.

Endvidere angiver retsplejeloven i visse tilfælde, at landsdommeren har kompetence til at træffe en afgørelse eller skal afgive en udtalelse i en konkret retssag. Ansøgning om anke eller kære til Højesteret skal indgives til landsdommeren, der afgiver en udtalelse om ansøgningen og sender den til Procesbevillingsnævnet, eller alternativt til Procesbevillingsnævnet, der indhenter en udtalelse fra landsdommeren, jf. retsplejelovens §§ 515, 526, 564 og 577. Ansøgning om genoptagelse af en kriminalsag skal indgives til landsdommeren, der afgiver en udtalelse om ansøgningen og sender den til Den Særlige Klageret, eller til Den Særlige Klageret, som indhenter en udtalelse fra landsdommeren, jf. retsplejelovens § 585.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Aftalepartierne er enige om at opnormere en souschefstilling ved Grønlands Landsret til en landsdommerstilling, hvilket betyder, at antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret forhøjes fra én landsdommer til to landsdommere.

Det foreslås på den baggrund at ændre retsplejelovens § 7, stk. 1, således at Grønlands Landsret fremover vil bestå af 2 landsdommere, heraf 1 administrerende landsdommer.

Det foreslås i forlængelse heraf, at den administrerende landsdommer skal varetage de funktioner i retsplejen, der i dag henhører under landsdommeren, og som ikke angår afgørelsen af en konkret retssag. Det foreslås således, at den administrerende landsdommer skal være formand for Dommerrådet, jf. retsplejelovens § 11, stk. 1 og 2, at præsidenterne for Østre og Vestre Landsret ved beskikkelse af danske landsdommere til at tiltræde Grønlands Landsret efter forhandling med landsdommerne og med den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret skal fastsætte sagernes fordeling mellem de beskikkede landsdommere, jf. retsplejelovens § 14, stk. 2, at samtykke til bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom at holde stillingen som administrerende dommer ved Retten i Grønland midlertidigt besat i mere end 1 år skal gives af den administrerende landsdommer, jf. retsplejelovens § 22, stk. 3, at Højesterets præsident ved midlertidig beskikkelse som yderligere landsdommer efter forhandling med den administrerende landsdommer skal træffe bestemmelse om, hvilke sager der skal varetages af den midlertidigt beskikkede dommer, jf. retsplejelovens § 23, stk. 3, at fuldmægtige ved Grønlands Landsret skal kunne behandle sager, der hører under landsretten, i det omfang den administrerende landsdommer bestemmer det, jf. retsplejelovens § 7, stk. 4, og at den administrerende landsdommeren skal udøve disciplinærmyndighed over for fuldmægtige og midlertidigt beskikkede landsdommere ved Grønlands Landsret, jf. retsplejelovens § 34, stk. 2. Det foreslås endvidere, at domsmænd ved Grønlands Landsret skal vælges af Inatsisartut efter indstilling fra den administrerende landsdommer, og at den administrerende landsdommer skal kunne bestemme, at en domsmand ved en kredsret kan fungere uden for den retskreds, hvor denne er valgt, jf. retsplejelovens § 35, stk. 3 og 4, at den administrerende landsdommer skal fastsætte antallet af domsmænd ved Grønlands Landsret, jf. retsplejelovens § 38, stk. 1, og afgøre, om en person opfylder betingelserne for at være domsmand, og om en anmodning om fritagelse for hvervet som domsmand skal imødekommes, jf. retsplejelovens § 37, stk. 2. Endelig foreslås det, at den administrerende landsdommer skal være medlem af Rådet for Grønlands Retsvæsen, jf. retsplejelovens § 743, stk. 1.

Justitsministeriet finder, at den administrerende landsdommer bør tillægges samme disciplinærmyndighed i forhold til den anden landsdommer, som den administrerende dommer ved Retten i Grønland er tillagt i forhold til den anden dommer ved Retten i Grønland.

Det foreslås derfor at ændre retsplejelovens § 33, stk. 2, sådan at indberetning om bierhverv for landsdommeren ved Grønlands Landsret indgives til den administrerende dommer ved Grønlands Landsret. Endvidere foreslås det at ændre retsplejelovens § 33, stk. 3, sådan at klage over landsdommeren ved Grønlands Landsret skal indgives til den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret eller til Den Særlige Klageret. For så vidt angår den administrerende landsdommer foreslås det, at indberetning om bierhverv skal indgives til Højesterets præsident, og at klage skal indgives til Højesterets præsident eller Den Særlige Klageret, sådan som det i dag er tilfældet for så vidt angår landsdommeren ved Grønlands Landsret.

Justitsministeriet finder endvidere, at den administrerende landsdommer bør have kompetence til at give samtykke til bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom at holde den anden stilling som landsdommer midlertidigt besat i mere end 1 år, ligesom den administrerende dommer ved Retten i Grønland i dag har for så vidt angår den anden dommer ved Retten i Grønland.

Det foreslås derfor at ændre retsplejelovens § 22, stk. 3, sådan at samtykke til bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom at holde stillingen som landsdommer midlertidigt besat i mere end 1 år skal gives af den administrerende landsdommer. For den administrerende landsdommers vedkommende foreslås det, at samtykke skal gives af Højesterets præsident, sådan som det i dag er tilfældet for så vidt angår landsdommeren ved Grønlands Landsret.

Den foreslåede opnormering af Grønlands Landsret med en yderligere landsdommer har ikke til formål at ændre på landsrettens virkemåde i konkrete retssager. Da der fremover vil være 2 landsdommere, foreslås det at angive udtrykkeligt i retsplejeloven, at der i afgørelsen af sager ved Grønlands Landsret som udgangspunkt deltager 1 dommer, og at den administrerende landsdommer efter forhandling med den anden landsdommer træffer bestemmelse om sagernes fordeling mellem dommerne.

Endvidere foreslås det at ændre den gældende bestemmelse om, at Grønlands Landsret i sager, der er afgjort af Retten i Grønland som 1. instans, under hovedforhandlingen tiltrædes af yderligere 2 landsdommere fra Danmark, sådan at Grønlands Landsret i disse tilfælde som det klare

udgangspunkt sammensættes af de 2 landsdommere ved Grønlands Landsret og 1 landsdommer fra Danmark.

Det betyder, at der uændret som udgangspunkt vil deltage 1 landsdommer i afgørelsen af den enkelte sag, og at der i uændret omfang dog i visse sager vil deltage 3 landsdommere. Fremover vil der imidlertid i tredommersagerne som det klare udgangspunkt være tale om 2 landsdommere fra Grønlands Landsret og 1 landsdommer fra Danmark.

Det foreslås dog, at landsretten undtagelsesvist kan tiltrædes af 2 landsdommere fra Danmark, som det er tilfældet i dag, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Som en yderligere konsekvens af, at der fremover vil være 2 landsdommere ved Grønlands Landsret, foreslås der en sproglig justering af de bestemmelser i retsplejeloven, der angiver, at "landsdommeren" kan træffe en afgørelse, skal modtage en anmodning eller skal afgive en udtalelse i en konkret sag, således at kompetencen i stedet henlægges til Grønlands Landsret. Det drejer sig om ansøgning om anke eller kære til Højesteret, jf. retsplejelovens § 515, stk. 2, § 526, stk. 2, § 564, stk. 2, og § 577, stk. 2, og om ansøgning om genoptagelse af en kriminalsag, jf. retsplejelovens § 585, stk. 2. Det vil bero på den fordeling af sagerne mellem landsdommerne, som den administrerende landsdommer har bestemt, hvilken af landsdommerne der i en konkret sag vil skulle træffe afgørelse eller udtale sig.

Herudover nødvendiggør opnormeringen af Grønlands Landsret med 1 dommer til 2 dommere en sproglig justering af de bestemmelser i retsplejeloven, der angiver, at "landsdommeren" skal have bestået juridisk kandidateksamen, at Højesterets præsident om nødvendigt beskikker en sættedommer, hvis "landsdommeren" er inhabil, og at reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov med hensyn til bierhverv, disciplinærforfølgning, suspension og afskedigelse gælder for "landsdommeren", jf. retsplejelovens § 13, stk. 1, § 24 og § 33, stk. 1. Det foreslås, at "landsdommeren" i disse bestemmelser ændres til "landsdommerne" for at præcisere, at bestemmelserne fremover vil gælde for begge landsdommere.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1-4, 6-10, 13-15, 17, 19 og 20 (retsplejelovens § 7, § 11, stk. 1 og 2, § 13, stk. 1, § 14, § 22, stk. 3, § 23, stk. 3, § 24, § 33, § 34, stk. 2, § 35, stk. 3 og 4, § 37, stk. 2, § 38, stk. 1, §

515, stk. 2, § 526, stk. 2, § 564, stk. 2, § 577, stk. 2, § 585, stk. 2, og § 743, stk. 1), og bemærkningerne hertil.

2.2. Tilkaldedommere

2.2.1. Gældende ret

Dommere og andre tjenestemandsansatte jurister samt kredsdommere ved Grønlands retsvæsen afskediges ved udgangen af den måned, hvori de fylder 70 år, jf. § 34, stk. 2, i lov om statens tjenestemænd i Grønland. Det samme gælder ikke tjenestemandsansatte fuldmægtige ved Grønlands retsvæsen, jf. henvisningen i retsplejelovens § 34, stk. 1, til bl.a. § 54, stk. 6, i den danske retsplejelov.

Retsplejeloven giver ikke mulighed for at tilkalde en pensioneret dommer til at virke som dommer ved et embede i en periode.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ved lov nr. 737 af 25. juni 2014 blev der i den danske retsplejelov indført en mulighed for, at en dommer, der er pensioneret på grund af alder eller svagelighed, af vedkommende retspræsident kan tilkaldes for at virke som dommer ved det pågældende embede i en nærmere bestemt periode. Kun under særlige omstændigheder kunne tilkaldeperioden forlænges ud over dommerens fyldte 72. år.

Formålet med ordningen var og er overordnet at bidrage til at imødegå konsekvenserne af den forventede demografiske udvikling og som en mulighed for at udfylde et eventuelt personalemæssigt tomrum ved embederne, når de faste dommere mv. er forhindret i at varetage alle embedets opgaver med retsarbejde, og der derfor er behov for tilkaldte dommere mv. for at forhindre, at der opstår sagsbunker, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 178 som fremsat, side 94.

Det fremgår desuden af flerårsaftalen, at aftalepartierne med henblik på at sikre en hurtig sagsafvikling, mens nye dommere rekrutteres og uddannes, ville give pensionerede dommere bedre mulighed for at arbejde ved domstolene ved at hæve aldersgrænsen for, hvor længe en pensioneret dommer kan arbejde som tilkaldedommer, fra 72 til 74 år.

I forlængelse heraf blev aldersgrænsen ved lov nr. 1553 af 12. december 2023 forhøjet til det fyldte 74. år.

Justitsministeriet finder, at der i Grønland bør indføres en tilsvarende mulighed for at tilkalde en pensioneret dommer til at virke som dommer ved et embede i en nærmere angiven periode.

Det foreslås på den baggrund at indsætte en ny bestemmelse i retsplejeloven om tilkaldelse af pensionerede dommere til at virke som dommer ved et embede i en periode.

Ordningen vil omfatte både kredsretterne, Retten i Grønland og Grønlands Landsret. Det foreslås, at tilkaldelse af en pensioneret dommer til en kredsret skal kunne foretages af den administrerende dommer ved Retten i Grønland, der efter gældende ret også har kompetence til at meddele midlertidig beskikkelse som kredsdommer eller hjælpedommer, jf. retsplejelovens §§ 16-20.

Ordningen vil omfatte dommere, der er pensioneret på grund af alder eller svagelighed, og ikke dommere, der ophører med at virke som dommer, fordi vedkommende ønsker at udøve et andet (hoved)erhverv.

Ordningen vil ikke give mulighed for, at en pensioneret dommer tilkaldes til at virke som dommer på et højere niveau end før pensioneringen. En pensioneret kredsdommer vil dermed kunne tilkaldes til at virke som dommer i en kredsret, mens en pensioneret dommer fra Retten i Grønland vil kunne tilkaldes til at virke som dommer i en kredsret eller ved Retten i Grønland, og en pensioneret landsdommer fra Grønlands Landsret vil kunne tilkaldes til at virke som dommer ved alle instanser i Grønland.

Ordningen vil omfatte pensionerede dommere fra hele riget, og en pensioneret dommer fra en dansk byret (eller fra Retten på Færøerne) vil således også kunne tilkaldes til at virke som dommer i en kredsret eller ved Retten i Grønland, mens en pensioneret landsdommer fra Danmark vil kunne tilkaldes til at virke som dommer ved alle instanser i Grønland.

Ordningen vil også omfatte pensionerede fuldmægtige ved Retten i Grønland eller Grønlands Landsret og pensionerede fuldmægtige ved domstolene i den øvrige del af riget. Disse vil i givet fald kunne tilkaldes til

at virke som fuldmægtige ved Retten i Grønland eller Grønlands Landsret i en nærmere angiven periode.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, 12 og 16 (retsplejelovens §§ 24 a og 32 a og § 34, stk. 1), og bemærkningerne hertil.

2.3. Bistandsvæргеkoordinator

2.3.1. Gældende ret

Hvis der bliver tale om at idømme foranstaltninger over for psykisk syge kriminelle, jf. kriminallovens § 157, eller om at idømme forvaring, jf. kriminallovens § 161, kan retten beskikke en bistandsvæрге, så vidt muligt en af den tiltaltes nærmeste pårørende, der skal bistå tiltalte under sagen sammen med dennes forsvarer, jf. kriminallovens § 163, stk. 1.

Er en person idømt foranstaltninger eller forvaring som nævnt i § 163, stk. 1, skal der beskikkes den dømte en bistandsvæрге, jf. kriminallovens § 163, stk. 2. Bistandsværgen skal holde sig underrettet om den dømtes tilstand og sørge for, at opholdet og andre indgreb ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Beskikkelsen ophører, når foranstaltningen endeligt ophæves.

Justitsministeren har i medfør af kriminallovens § 163, stk. 3, fastsat nærmere regler om antagelse af bistandsværgen og om deres opgaver og nærmere beføjelser, jf. bekendtgørelse nr. 366 af 19. april 2016.

Politidirektøren i Grønland antager efter indstilling fra de kommunale myndigheder et antal bistandsværgen med bopæl i Grønland, mens Direktoratet for Kriminalforsorgen efter indstilling fra Det Grønlandske Hus i København (Kalaallit Illuutaat) antager et antal bistandsværgen med bopæl i Danmark, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1.

Antallet af personer, der antages som bistandsværgen i Grønland, bestemmes af Politidirektøren i Grønland på grundlag af en vurdering af behovet, mens antallet af personer, der antages som bistandsværgen i Danmark, bestemmes af Direktoratet for Kriminalforsorgen på grundlag af en vurdering af behovet, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 6.

Bistandsværgen antages blandt de ansøgere, der må anses for bedst egnede til at udføre de opgaver, som hvervet indebærer, herunder personer med

tilknytning til sundheds-, social- og undervisningssektoren, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 3. Der skal så vidt muligt antages personer, der taler både grønlandsk og dansk.

Politidirektøren i Grønland udarbejder en fortegnelse over de antagne bistandsværger med bopæl i Grønland, mens Direktoratet for Kriminalforsorgen udarbejder en fortegnelse over de antagne bistandsværger med bopæl i Danmark, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Som bistandsværge skal så vidt muligt beskikkes en af den sigtedes, tiltaltes eller dømtes nærmeste pårørende, jf. bekendtgørelsens § 3.

Politiet bistår retten med at finde en person, der kan beskikkes som bistandsværge, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1. Den sigtede, tiltalte eller dømte skal forud for beskikkelsen spørges, om der er en bestemt person, som vedkommende ønsker at få beskikket.

Hvis den sigtede, tiltalte eller dømte ikke selv foreslår en person, ikke har nære pårørende, eller ingen af de pågældende er villige eller egnede til at blive beskikket, indstiller politiet en bistandsværge, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 2. Politiet indstiller den antagne bistandsværge, der står for tur på fortegnelsen over bistandsværger, dog således at der ved beskikkelsen skal tages hensyn til, om beskikkelsen er uhensigtsmæssig på grund af bistandsværgens bopæl eller sproglige forhold, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 3 og 4.

Bekendtgørelsens kapitel 4 indeholder regler om ophør af beskikkelsen som bistandsværge m.v. Det følger i den forbindelse af bekendtgørelsens § 17, stk. 1, at en bistandsværge til enhver tid kan kræve at blive slettet fra en fortegnelse over bistandsværger.

En bistandsværge, der er optaget på en fortegnelse over bistandsværger, fratages hvervet, hvis den pågældende groft tilsidesætter de pligter, der følger af hvervet, eller i øvrigt viser sig uegnet til hvervet, jf. bekendtgørelsens § 17, stk. 2. Hvis fratagelsen sker, slettes den pågældende fra fortegnelsen over bistandsværger.

Efter bekendtgørelsens § 17, stk. 3, træffes afgørelse om fratagelse af hvervet som bistandsværge med bopæl i Grønland af politidirektøren i

Grønland, og for så vidt angår bistandsværger med bopæl i Danmark af Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Det bemærkes, at Det Grønlandske Hus (i København) varetager en koordinerende funktion, herunder opgaver i forhold til vejledning og uddannelse, for bistandsværger for dømte efter kriminalloven, som er anbragt i Danmark, mens der ikke findes en tilsvarende koordinerende funktion for bistandsværger i Grønland.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Aftalepartierne er enige om at etablere en bistandsværgekoordinator, der skal stå for uddannelse, antagelse og rådgivning af bistandsværgerne i Grønland.

Det foreslås på den baggrund at indsætte en bestemmelse i kriminalloven om, at justitsministeren kan udpege en bistandsværgekoordinator til at varetage opgaver relateret til uddannelse, rådgivning og antagelse af bistandsværger i Grønland.

Bistandsværgekoordinatoren vil skulle varetage disse opgaver med hensyn til de bistandsværger, der antages i Grønland. Bistandsværgekoordinatoren vil derimod ikke skulle varetage opgaver med hensyn til de bistandsværger, der antages i Danmark.

Det er Justitsministeriets vurdering, at bestemmelsen i kriminallovens § 163, stk. 3, ikke med den fornødne grad af sikkerhed kan anses for at indeholde hjemmel til at tillægge en kommende bistandsværgekoordinator kompetence til at antage bistandsværger, dvs. optagelse af personer på fortegnelsen over bistandsværger i henhold til den proces, der er fastlagt i §§ 1 og 2 i bekendtgørelse nr. 366 af 19. april 2016 om bistandsværger beskikket i medfør af kriminallov for Grønland. Det skal ses i lyset af, at der herved vil være tale om at tillægge bistandsværgekoordinatoren, der som beskrevet nedenfor vil kunne være en person, der står uden for det administrative hierarki, og som ikke vil være underordnet justitsministeren, kompetence til at træffe en forvaltningsretlig afgørelse, hvilket efter Justitsministeriets opfattelse forudsætter et mere sikkert hjemmelsgrundlag end det, der følger af den aktuelle bemyndigelse i kriminallovens § 163, stk. 3.

Derimod vurderes bestemmelsen at indeholde den fornødne bemyndigelse til at fastsætte administrative regler om etablering af en ordning med en bistandsværgekoordinator, der kan varetage opgaver relateret til vejledning og uddannelse af bistandsværger i Grønland. Justitsministeriet finder dog, at der i tilknytning til indførelsen af særskilt bemyndigelse angående bistandsværgekoordinatorens kompetence til antagelse af bistandsværger med fordel kan indføres en samlet bemyndigelse til at udpege en bistandsværgekoordinator og dennes opgaver, herunder relateret til vejledning og uddannelse samt antagelse.

Den foreslåede bestemmelse skal således for det første sikre den fornødne hjemmel til, at justitsministeren kan tillægge kompetencen til at antage bistandsværger til bistandsværgekoordinatoren, samt for det andet indføre en samlet bemyndigelse til etablering af en ordning med en bistandsværgekoordinator m.v.

Bestemmelsen hjemler således delegation af denne kompetence til en person, der står uden for det administrative hierarki og ikke er underordnet justitsministeren. Justitsministerens delegation af kompetencen kan imidlertid indeholde vilkår og begrænsninger, som vil være bindende for bistandsværgekoordinatoren. Justitsministeren kan også til enhver tid med virkning for fremtiden tilbagekalde en delegation af afgørelseskompetence til bistandsværgekoordinatoren.

Det er efter den foreslåede bestemmelse overladt til justitsministeren at beslutte, om kompetencen til at antage bistandsværger i Grønland skal delegeres til bistandsværgekoordinatoren, eller om bistandsværgekoordinatoren skal deltage i antagelsen af bistandsværger på anden måde.

Justitsministeren vil således med hjemmel i kriminallovens § 163, stk. 3, der ikke foreslås ændret, men bliver § 163, stk. 4, kunne fastsætte nærmere regler om bistandsværgekoordinatorens opgaver med hensyn til bistandsværger i Grønland.

Justitsministeren vil herunder f.eks. kunne bestemme, at kompetencen til at antage bistandsværger i Grønland fortsat skal tilkomme politidirektøren i Grønland, men at bistandsværgekoordinatoren skal afgive en udtalelse om de ansøgere, som de kommunale myndigheder har indstillet, og/eller at

bistandsvæргеkoordinatoren kan indstille yderligere ansøgere til antagelse som bistandsværger.

Justitsministeren vil som nævnt alternativt kunne bestemme, at bistandsvæргеkoordinatoren tillægges kompetence til at antage bistandsværger, enten på egen hånd eller efter indstilling eller høring af bestemte myndigheder.

Bistandsvæргеkoordinatoren vil skulle udpeges efter offentligt opslag.

Bistandsvæргеkoordinatoren vil blive vederlagt med samme timesats som landsforsvareren. Justitsministeren vil i forbindelse med opslaget af stillingen som bistandsvæргеkoordinator fastsætte det maksimale årlige timeforbrug inden for den aftalte økonomiske ramme.

Der er en sådan sammenhæng mellem stillingerne som landsforsvarer og bistandsvæргеkoordinator, at det vil kunne give en synergieffekt, at hvervenerne varetages af den samme person.

Justitsministeren vil på den baggrund ved den første udpegelse af bistandsvæргеkoordinator kunne lægge vægt på, at en ansøger til stillingen er landsforsvarer.

Justitsministeren vil endvidere kunne fastsætte den første periode for udpegelse som bistandsvæргеkoordinator, sådan at udpegelsen udløber samtidig med udløbet af perioden for antagelse som landsforsvarer, hvilket i fremtiden vil give mulighed for et koordineret opslag af stillingerne som landsforsvarer og bistandsvæргеkoordinator. Et fremtidigt koordineret opslag kan både ske på den måde, at der opslås én stilling, der kombinerer landsforsvarerens og bistandsvæргеkoordinatorens opgaver, eller sådan at der opslås én stilling som landsforsvarer og én stilling som bistandsvæргеkoordinator. Også hvor der er opslået to separate stillinger, vil der ved besættelsen af stillingerne kunne lægges vægt på, at de besættes med den samme person.

Det bemærkes, at den nuværende landsforsvarers udpegning udløber den 31. marts 2025, og at landsforsvareren hidtil er blevet udpeget for 4 år ad gangen.

Som anført ovenfor er det Justitsministeriets vurdering, at den gældende bestemmelse i kriminallovens § 163, stk. 3, indeholder hjemmel til at fastsætte administrative regler om etablering af en bistandsværgekoordinator med henblik på at varetage opgaver i forhold til bl.a. vejledning og uddannelse af bistandsværger for dømte efter kriminalloven, der er anbragt i Grønland, hvorimod bestemmelsen ikke vurderes at indeholde den fornødne bemyndigelse til at tillægge bistandsværgekoordinatoren kompetence til at antage bistandsværger.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet med hjemmel i den gældende bemyndigelse i kriminallovens § 163, stk. 3, snarest muligt forventer at foretage de fornødne administrative tilpasninger af bekendtgørelse nr. 366 af 19. april 2016 om bistandsværger beskikket i medfør af kriminallov for Grønland med henblik på etablering af en bistandsværgekoordinator, der kan varetage opgaver i forhold til vejledning og uddannelse m.v. (men ikke antagelse) af bistandsværger for dømte efter kriminalloven, der er anbragt i Grønland.

Hvis den foreslåede nye bemyndigelse vedtages, er det hensigten, at der på den baggrund vil skulle foretages yderligere tilpasninger af bekendtgørelsen med henblik på at tillægge bistandsværgekoordinatoren kompetence i relation til antagelse af bistandsværger.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2 (kriminallovens § 163, stk. 3), og bemærkningerne hertil.

2.4. Digitalisering af tinglysningen i Grønland

2.4.1. Gældende ret

Underpant i fast ejendom stiftet ved aftale eller retsforfølgning skal registreres for at få gyldighed mod senere aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning, jf. lov for Grønland om pant § 1, stk. 1. Det samme gælder underpant i løsøre stiftet ved aftale.

Ægtepagter skal for at blive gyldige registreres, jf. lov om ægteskabets retsvirkninger som sat i kraft for Grønland § 37 (lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger § 1, nr. 8).

Umyndiggørelsesdekreter skal registreres, jf. myndighedsloven som sat i kraft for Grønland § 3. Dekretets retsvirkninger over for den, der ikke kender det og ikke burde kende det, regnes først fra registreringen. Ejer den umyndiggjorte fast ejendom, skal registreringen tillige ske på ejendommen for at få tilsvarende betydning ved retshandler vedrørende ejendommen.

Ejendomsret over fast ejendom kan registreres med henblik på at sikre bevis for, at tidspunktet for rettens stiftelse er senest den dag, rettigheden er anmeldt til registrering, men har ikke de retsvirkninger, som registrering af underpant har, jf. Grønlands Landsrets regulativ for Grønland af 20. juni 1968 om registrering af andre rettigheder over fast ejendom og løsøre end pant § 1.

Registreringsvirksomhed (tinglysning) varetages af Retten i Grønland, jf. retsplejelovens § 57, jf. § 54, nr. 10.

Registreringen foregår manuelt, og den officielle registrering udgøres af en fysisk bog, hvori de registrerede rettigheder indføres med håndskrift. Udskrifter af registreringen tilvejebringes ved at skanne den pågældende side i den fysiske bog.

Fremgangsmåden ved registreringen er dermed sammenlignelig med fremgangsmåden ved tinglysning i Danmark før 1993-1994, hvor der blev indført edb i tinglysningen, sådan at tinglysningsregistrene i Danmark siden da har været ført som digitale registre. Tinglysningen skete dog stadig på baggrund af fysiske dokumenter, som anmelderen skulle indlevere til retten. Efterfølgende blev der i 2009-2011 indført fuld digital tinglysning i Danmark, sådan at tinglysningen nu sker ved anvendelse af et digitalt selvbetjeningssystem. Opgaven med tinglysning i Danmark varetages af Tinglysningsretten i Hobro.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Aftalepartierne er enige om at digitalisere tinglysningen i Grønland.

Der foreslås på den baggrund de lovændringer, der er nødvendige for at digitalisere den nuværende registreringsvirksomhed (tinglysning) i Grønland. Der foreslås som udgangspunkt ingen ændringer i, hvilke rettigheder der kan registreres, eller i retsvirkningerne af registrering eller manglende registrering.

Da digitaliseringen indebærer, at pantebreve fremover vil være digitale, vil det dog fremover ikke være muligt at håndpantsette et ejerpantebrev. Det foreslås på den baggrund, at pantsætning af ejerpantebreve fremover vil skulle ske som underpantsetning, der skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaleerhververe i god tro og mod retsforfølgning. Er ejerpantebrevet registreret før ikrafttrædelsen af digital registrering, vil ejerpantebrevet i den forbindelse skulle konverteres til et digitalt pantebrev. Det foreslås i tilknytning hertil, at en håndpantsetning af et ejerpantebrev, der er foretaget før ikrafttrædelsen af digital registrering, skal bevare sin gyldighed i 5 år efter denne dato. Er der behov for at opretholde pantsætningen af ejerpantebrevet i længere tid, vil det være nødvendigt inden 5 år efter ikrafttrædelsen af digital registrering at konvertere ejerpantebrevet til et digitalt pantebrev og at konvertere håndpantsetningen til en underpantsetning, som registreres.

Endvidere foreslås der nye regler om ekstinktion af indsigelser og rettigheder i forbindelse med overdragelse af registrerede negotiable pantebreve. De foreslåede regler svarer til gældslovens regler herom med den ændring, at registrering træder i stedet for rådighedsberøvelse som sikringsakt. For så vidt angår registrerede ikke-negotiable pantebreve foreslås det, at gældslovens kapitel III om simple gældsbreve skal finde anvendelse, dog at registrering fremover skal gælde som sikringsakt i stedet for denunciation i medfør af gældslovens § 31.

Gældsloven er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 104 af 31. marts 1965, jf. lovbekendtgørelse nr. 1074 af 15. september 2015.

Endvidere foreslås der nye regler om tvangsfuldbyrdelse på grundlag af registrerede digitale pantebreve.

Forslaget om digitalisering af tinglysningen indebærer, at registreringsvirksomhed (tinglysning) fortsat skal varetages af Retten i Grønland, men således at registreringen understøttes digitalt af Tinglysningsretten, og således at den administrerende dommer ved Retten i Grønland kan bemyndige medarbejdere ved Tinglysningsretten til at behandle registreringssager, hvis der ikke skal træffes afgørelse i tvistigheder.

Det betyder, at opgaven med registreringsvirksomhed (tinglysning) fortsat vil høre under Retten i Grønland, således at Tinglysningssretten vil skulle drive de it-systemer, som skal understøtte den digitale tinglysning i Grønland. Tinglysningssrettens opgave bliver således at bistå Retten i Grønland med registreringsvirksomhed (tinglysning) på det tekniske og praktiske plan, men det vil stadig være Retten i Grønland, der træffer de konkrete afgørelser om registrering.

Den administrerende dommer ved Retten i Grønland vil dog kunne bemyndige Tinglysningssrettens personale til at behandle registreringssager, hvis der ikke skal træffes afgørelse i tvistigheder. Hvis der opstår tvist under behandlingen af en sag, vil sagen således skulle afgøres af en dommer eller en dommerfuldmægtig ved Retten i Grønland.

Det foreslås, at de nærmere regler om fremgangsmåden ved digital tinglysning i Grønland skal fastsættes af justitsministeren ved bekendtgørelse. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes nærmere krav til registreringen af pantebreve, herunder at disse skal være behørigt stemplet, og at afgift herfor skal være betalt. Justitsministeren vil endvidere kunne fastsætte regler om fritagelse fra at anvende det digitale selvbetjeningsystem, hvis anmelderen f.eks. af sproglige grunde ikke har mulighed for at anvende systemet. Anmelderen vil i sådanne tilfælde kunne anmelde rettigheder til registrering på grundlag af papirdokumenter efter nærmere fastsatte regler. Det bemærkes herved, at det digitale selvbetjeningsystem alene vil foreligge i en dansk version, da den aftalte økonomiske ramme ikke muliggør udarbejdelse af en grønlandsk version af selvbetjeningsystemet. Der vil dog ved siden af selvbetjeningsystemet kunne udarbejdes grønlandsksprogede vejledninger, som gøres tilgængelige på domstolene i Grønlands hjemmeside, ligesom Retten i Grønland fortsat vil besvare skriftlige og mundtlige henvendelser på grønlandsk.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5, 21 og 22 (retsplejelovens § 9 a, § 598, stk. 6, 2. pkt., og § 642, stk. 3), § 3 (lov for Grønland om pant § 1, stk. 3, og §§ 1 a, 3 a-3 g og 4) og § 4 (lov om ægteskabets retsvirkninger som sat i kraft for Grønland § 37) og bemærkningerne hertil.

2.5. Digital kommunikation i retsplejen

2.5.1. Gældende ret

Retsplejelovens § 128 a indeholder regler om digital kommunikation i kriminalsager.

Det fremgår heraf, at krav om skriftlighed i kriminalretsplejen ikke er til hinder for anvendelse af digital kommunikation eller anvendelse af digitale dokumenter mv. under retsmøder. Regler, der stiller krav om underskrift, er ikke til hinder for, at meddelelser sendes med digital post, hvis meddelelsen er forsynet med digital signatur. En meddelelse, der sendes med digital kommunikation, anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for modtageren.

Retsplejelovent indeholder ikke regler om digital kommunikation i civile sager.

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Aftalepartierne er enige om at give mulighed for sikker digital kommunikation ved de grønlandske domstole efter nærmere analyse herom.

Der foreslås på den baggrund de lovændringer, der er nødvendige for at give mulighed for at anvende digital kommunikation i civile sager, når de tekniske muligheder herfor er tilvejebragt ved domstolene i Grønland.

Det bemærkes herved, at retsplejelovent allerede indeholder den fornødne hjemmel til at anvende digital kommunikation i kriminalsager, når de tekniske muligheder herfor er tilvejebragt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 18 (retsplejelovens § 128 b), og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget gennemfører dele af de initiativer vedrørende Grønland i 'Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027', som kræver lovændring. Initiativerne vedrørende Grønland, herunder bl.a. styrket it-understøttelse af de grønlandske domstolene, flere personaleressourcer og bedre uddannelse samt etablering af en bistandsværgekoordinator, der skal stå for uddannelse, antagelse og rådgivning af bistandsværgerne i Grønland forventes samlet at medføre merudgifter på 10,9 mio. kr. i 2024, 13,3 mio. kr. i 2025, 14,0 mio.

kr. i 2026 og 11,9 mio. kr. i 2027. De konkrete initiativer, som indgår i lovforslaget, udgør samlet 10,0 mio. kr. i perioden 2024-2027. Udgifterne vil blive afholdt inden for flerårsaftalen om domstolenes økonomi 2024-2027.

Lovforslaget medfører ikke økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for kommunerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget forventes ikke at have administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen natur- eller miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden [*] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

[*]

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		Initiativerne i flerårsaftalen vedrørende Grønland medfører merudgifter på 10,9 mio. kr. i 2024, 13,3 mio. kr. i 2025, 14,0 mio. kr. i 2026 og 11,9 mio. kr. i 2027. De konkrete initiativer, som indgår i lovforslaget, udgør samlet 10,0 mio. kr. i perioden 2024-2027. Udgifterne vil blive afholdt inden for flerårsaftalen om domstolens økonomi 2024-2027.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for	Ja	Nej X

implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikkeerhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	
---	--

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1-3 (§ 7)

Retsplejelovens § 7 indeholder regler om Grønlands Landsrets sammensætning.

Det fremgår af § 7, stk. 1, at Grønlands Landsret består af en landsdommer, der udnævnes af kongen, jf. § 13.

Det fremgår af § 7, stk. 2, at landsretten i sager, der er afgjort af Retten i Grønland som 1. instans, under hovedforhandlingen tiltrædes af yderligere 2 landsdommere fra Danmark, jf. § 14. Landsdommeren ved Grønlands Landsret, som er rettens formand, kan beslutte, at landsretten skal tiltrædes af 2 landsdommere også uden for hovedforhandlingen.

Det fremgår af § 7, stk. 3 og 4, at der ved Grønlands Landsret virker et antal fuldmægtige, jf. § 15, som kan behandle sager, der hører under landsretten, i det omfang landsdommeren bestemmer det.

Det foreslås at nyaffatte § 7, *stk. 1*, således at Grønlands Landsret består af 2 landsdommere, heraf 1 administrerende landsdommer. Landsdommerne udnævnes af kongen, jf. § 13.

Forslaget indebærer, at antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret forhøjes fra 1 til 2, og at én af landsdommerne fremover skal være administrerende landsdommer.

Landsdommerne vil uændret efter de nærmere regler i retsplejelovens § 13 skulle udnævnes af kongen på grundlag af en indstilling fra Dommerudnævnelsesrådet for Grønland.

Stillingerne som landsdommer og administrerende landsdommer vil i den forbindelse være separate stillinger, og ved ledighed i en af stillingerne vil proceduren i § 13 således skulle følges ved besættelse af den pågældende stilling.

Ved lovens ikrafttræden indtræder den landsdommer, der på det tidspunkt er udnævnt ved Grønlands Landsret, dog automatisk i stillingen som administrerende landsdommer, og proceduren i § 13 vil således for den administrerende landsdommers vedkommende først skulle følges ved næste ledighed i stillingen. Hvis stillingen som landsdommer ved Grønlands Landsret måtte være ledig ved lovens ikrafttræden, vil såvel den administrerende landsdommer som den anden landsdommer dog skulle udnævnes efter proceduren i § 13.

Ansættelsesproceduren vedrørende den yderligere stilling som landsdommer ved Grønlands Landsret vil med tilkendegivelse af forbehold for fornøden hjemmel kunne igangsættes før lovens ikrafttræden med henblik på, at den yderligere landsdommer kan udnævnes snarest muligt efter lovens ikrafttræden.

Det foreslås at indsætte et nyt § 7, *stk. 2*, hvorefter der i afgørelsen af sager ved Grønlands Landsret deltager 1 dommer, jf. dog *stk. 3*. Den administrerende landsdommer træffer efter forhandling med den anden landsdommer bestemmelse om sagernes fordeling mellem dommerne.

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at udvide antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret fra 1 til 2 og indebærer, at det lovfæstes, at der med forbehold for § 7, *stk. 3* (hidtidige *stk. 2*), deltager 1 dommer i afgørelsen af sager ved Grønlands Landsret.

Forslaget indebærer endvidere, at den administrerende landsdommer efter forhandling med den anden landsdommer træffer bestemmelse om sagernes fordeling mellem de to landsdommere.

Det foreslås at nyaffatte § 7, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, således at der i sager, der er afgjort af Retten i Grønland som 1. instans, deltager 3 dommere under hovedforhandlingen. Retsformanden kan beslutte, at der skal deltage 3 dommere også uden for hovedforhandlingen. Når der deltager 3 dommere, tiltrædes landsretten af 1 landsdommer fra Danmark, jf. § 14. Foreligger der særlige omstændigheder, kan landsretten dog tiltrædes af 2 landsdommere fra Danmark.

Forslaget indebærer, at der uændret vil skulle deltage 3 dommere under hovedforhandlingen af sager, der er afgjort af Retten i Grønland som 1. instans. Det vil også uændret kunne besluttes, at der skal deltage 3 dommere

også uden for hovedforhandlingen af en sådan sag. Beslutningen herom vil fremover skulle træffes af retsformanden, dvs. den landsdommer ved Grønlands Landsret, som varetager forberedelsen af den pågældende sag ifølge den fordeling af sagerne mellem dommerne, der er fastsat efter det foreslåede § 7, stk. 2.

Forslaget indebærer endvidere den ændring, at der som det klare udgangspunkt fremover vil skulle deltage 2 landsdommere fra Grønlands Landsret og 1 landsdommer fra Danmark. Den danske landsdommer vil uændret skulle være udnævnt landsdommer ved Østre eller Vestre Landsret og udpeges efter proceduren i § 14.

Forslaget indebærer endeligt, at landsretten undtagelsesvist kan tiltrædes af 2 landsdommere fra Danmark, som det er tilfældet i dag, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Beslutningen herom vil skulle træffes af den administrerende landsdommer.

Ved udtrykket ”særlige omstændigheder” henvises der til sygdom, inhabilitet, vakancer, hvor det vil være uforholdsmæssig vanskeligt og omkostningstungt at udskyde hovedforhandlingen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (§ 7, stk. 4, § 11, stk. 1 og 2, § 14, stk. 2, § 22, stk. 3, § 23, stk. 3, § 33, stk. 2 og 3, § 35, stk. 3, og § 38, stk. 1).

Retsplejelovens § 7, stk. 4, der bliver stk. 5, fastsætter, at en fuldmægtig kan behandle sager, der hører under landsretten, i det omfang landsdommeren bestemmer det.

Retsplejelovens § 11, stk. 1 og 2, angiver Dommerrådets sammensætning, og det fremgår, at landsdommeren ved Grønlands Landsret er formand for Dommerrådet.

Retsplejelovens § 14, stk. 2, angiver, at sagernes fordeling mellem de danske landsdommere, der beskikkes til at kunne tiltræde Grønlands Landsret efter § 7, stk. 2 (fremover stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 2 og 3), fastsættes af præsidenterne for Østre og Vestre Landsret efter forhandling med de beskikkede landsdommere og landsdommeren ved Grønlands Landsret.

Retsplejelovens § 22 angår midlertidig beskikkelse som dommer ved Retten i Grønland og som landsdommer ved Grønlands Landsret, når det er nødvendigt ved ledighed i stillingen eller ved en fast dommers forfald. Det fremgår af § 22, stk. 2, at bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan stillingen som udgangspunkt ikke holdes midlertidigt besat i mere end 1 år. Det fremgår af § 22, stk. 3, at 1-årsfristen dog kan forlænges i op til 1 år ad gangen, hvis der gives samtykke. For dommeren ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af den administrerende dommer ved Retten i Grønland, for den administrerende dommer ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af landsdommeren ved Grønlands Landsret, og for landsdommeren ved Grønlands Landsrets vedkommende skal samtykke gives af Højesterets præsident.

Retsplejelovens § 23 angår midlertidig beskikkelse som yderligere dommer ved Retten i Grønland eller yderligere landsdommer ved Grønlands Landsret, når disse retters forhold tilsiger det. Det fremgår af § 23, stk. 3, at Højesterets præsident efter forhandling med henholdsvis den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret træffer bestemmelse om, hvilke forretninger der skal varetages af den midlertidigt beskikkede dommer.

Retsplejelovens § 33, stk. 2, fastsætter, at indberetning om bierhverv for den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret indgives til Højesterets præsident og for dommeren ved Retten i Grønland til den administrerende dommer ved Retten i Grønland.

Retsplejelovens § 33, stk. 3, fastsætter, at klage over dommeren ved Retten i Grønland skal indgives til den administrerende dommer ved Retten i Grønland eller til Den Særlige Klageret, og klage over den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret skal indgives til Højesterets præsident eller til Den Særlige Klageret.

Retsplejelovens § 35, stk. 3, fastsætter, at domsmændene ved Retten i Grønland og Grønlands Landsret vælges af Landstinget (i dag Inatsisartut) efter indstilling fra henholdsvis den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren.

Retsplejelovens § 38, stk. 1, 2. pkt., fastsætter, at antallet af domsmænd ved Grønlands Landsret fastsættes af landsdommeren.

Det foreslås i § 7, stk. 4, der bliver stk. 5, § 11, stk. 1 og 2, § 14, stk. 2, 2. pkt., 2 steder i § 22, stk. 3, 2. pkt., § 23, stk. 3, § 33, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., § 35, stk. 3, og § 38, stk. 1, 2. pkt., at ændre ”landsdommeren” til ”den administrerende landsdommer”.

Forlaget er en konsekvens af forslaget om at udvide antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret fra 1 til 2, hvoraf den ene skal være administrerende landsdommer.

Forslaget indebærer, at en række kompetencer og hverv, der i dag tilkommer landsdommeren ved Grønlands Landsret, fremover vil tilkomme den administrerende landsdommer.

Det drejer sig om beføjelsen til at bemyndige en fuldmægtig til at behandle sager, der hører under landsretten, hvervet som formand for Dommerrådet, adgangen til at forhandle med præsidenterne for Østre og Vestre Landsret om sagernes fordeling mellem de danske landsdommere, der beskikkes til at kunne tiltræde Grønlands Landsret, og med Højesterets præsident om, hvilke forretninger der skal varetages af en midlertidig beskikket yderligere landsdommer, beføjelsen til at give samtykke til bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom at holde stillingen som administrerende dommer ved Retten i Grønland midlertidigt besat i mere end 1 år samt adgangen til at indstille domsmænd ved Grønlands Landsret og at fastsætte deres antal.

Forslaget indebærer endvidere, at samtykke til bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom at holde stillingen som administrerende landsdommer midlertidigt besat i mere end 1 år skal gives af Højesterets præsident, at indberetning om bierhverv for den administrerende landsdommer skal indgives til Højesterets præsident, og at klage over den administrerende landsdommer skal indgives til Højesterets præsident eller til Den Særlige Klageret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5 (§ 9 a)

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 9 a om, at Tingslysningensretten bistår Retten i Grønland med registreringsvirksomhed (tinglysning).

Forslaget er et led i forslaget om at digitalisere registreringsvirksomhed (tinglysning) i Grønland.

Det foreslås i *1. pkt.*, at Tinglysningensretten, jf. § 18 i den danske retsplejelov, bistår Retten i Grønland med registreringsvirksomhed (tinglysning).

Forslaget hjemler, at Tingslysningensretten i Hobro, som er etableret ved § 18 i den danske retsplejelov, bistår Retten i Grønland med registreringsvirksomhed (tinglysning).

Det betyder, at Tinglysningensretten skal drive de it-systemer, som skal understøtte digital tinglysning i Grønland. Tinglysningensretten vil som led heri kunne behandle personoplysninger, såsom personnumre, herunder overføre personoplysninger til Grønland, i det omfang det er nødvendigt for varetagelsen af opgaven med at bistå Retten i Grønland med registreringsvirksomhed (tinglysning).

Tinglysningensrettens opgave vil være at bistå Retten i Grønland med registreringsvirksomhed (tinglysning) på det tekniske og praktiske plan, men det vil stadig være Retten i Grønland, der træffer de konkrete afgørelser om registrering.

De konkrete afgørelser om registrering kan træffes af Retten i Grønlands egne medarbejdere eller af Tinglysningensrettens medarbejdere, jf. nedenfor om det foreslåede 2. pkt.

Ved Retten i Grønland kan afgørelse om registrering træffes af en dommer, en fuldmægtig, i det omfang den administrerende dommer har bestemt det, jf. retsplejelovens § 5, stk. 3, eller en retssekretær, som den administrerende dommer har bemyndiget til det, jf. retsplejelovens § 9. Retssekretærer kan dog ikke bemyndiges til at træffe afgørelse, hvis der fremsættes indsigelser.

Det foreslås i *2. pkt.*, at den administrerende dommer ved Retten i Grønland kan bemyndige Tinglysningensrettens personale til at behandle registreringssager, hvis der ikke skal træffes afgørelse i tvistigheder.

Det betyder, at den administrerende dommer ved Retten i Grønland vil få samme mulighed for at bemyndige Tinglysningensrettens personale til at behandle grønlandske registreringssager, som Tinglysningensrettens

præsident har efter den danske retsplejelovs § 19, stk. 4, i danske tinglysningssager.

Tinglysningensrettens personales varetagelse af denne opgave vil i givet fald være en del af Tinglysningensrettens bistand til Retten i Grønland med registreringsvirksomhed, jf. det foreslåede § 9 a, 1. pkt.

Det foreslåede 2. pkt. tager sigte på den samme medarbejdergruppe som den danske retsplejelovs § 19, stk. 4, dvs. andet akademisk personale, herunder juridiske specialkonsulenter, der ikke har ansættelsesværn som fuldmægtige ved domstolene, samt kontorphonale.

Hvis Tinglysningensrettens juridiske personale med ansættelsesværn skal kunne træffe afgørelse i tvistigheder i grønlandske registreringssager, vil det forudsætte, at den pågældende dommer eller fuldmægtig ved domstolene tillige gør tjeneste ved Retten i Grønland efter de herom gældende regler i retsplejeloven. Det vil muligvis ikke komme på tale i praksis, men der vil med forslaget ikke være noget til hinder for, at en fuldmægtig ved rigets domstole ansættes til at gøre tjeneste både ved Tinglysningensretten og ved Retten i Grønland, eller at en dommer ved Tinglysningensretten meddeles midlertidig beskikkelse som dommer ved Retten i Grønland efter retsplejelovens §§ 21-24.

Det personale ved Tinglysningensretten, som efter bemyndigelse fra den administrerende dommer ved Retten i Grønland i medfør af det foreslåede § 9 a, 2. pkt., behandler registreringssager, vil udføre opgaven som led i deres ansættelsesforhold ved Tinglysningensretten, og eventuelle klager over deres adfærd i den sammenhæng vil skulle indgives til Tinglysningensrettens præsident. Det forudsættes, at Retten i Grønland, hvis den modtager en klage over Tinglysningensrettens personales adfærd i en grønlandsk registreringssag, videresender klagen til Tinglysningensretten og orienterer klageren herom.

For så vidt angår det registreringsmæssige handler Tinglysningensrettens personale med bemyndigelse efter det foreslåede § 9 a, 2. pkt., på Retten i Grønlands vegne, og kære til højere ret i anledning af en registrering vil skulle ske til Grønlands Landsret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6 (§ 13, stk. 1, § 24 og § 33, stk. 1)

Retsplejelovens § 13, stk. 1, fastsætter, at bl.a. landsdommeren ved Grønlands Landsret skal have bestået juridisk kandidateksamen.

Retsplejelovens § 24 fastsætter bl.a., at hvis det er nødvendigt, fordi landsdommeren ved Grønlands Landsret er inhabil, beskikker Højesterets præsident en sættestemmer.

Retsplejelovens § 33, stk. 1, fastsætter, at for bl.a. landsdommeren ved Grønlands Landsret gælder med hensyn til bierhverv, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov.

Det foreslås i § 13, stk. 1, § 24 og § 33, stk. 1, at ændre "landsdommeren" til "landsdommerne".

Forlaget er en konsekvens af forslaget om at udvide antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret fra 1 til 2.

Forslaget indebærer sammen med lovforslagets § 1, nr. 10, en sproglig justering fra ental til flertal i de pågældende bestemmelser, så det tydeligt fremgår, at begge landsdommere vil skulle have bestået juridisk kandidateksamen, at sættestemmer beskikkes, hvis begge landsdommere er inhabile, og at begge landsdommere er underlagt reglerne i den danske retsplejelov om bierhverv, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 og 8 (§ 14)

Retsplejelovens § 14, stk. 1, fastsætter, at de landsdommere, som efter § 7, stk. 2, skal tiltræde Grønlands Landsret, skal være udnævnt som landsdommere i Danmark.

Retsplejelovens § 14, stk. 2, fastsætter, at præsidenterne for Østre og Vestre Landsret hver især efter ansøgning beskikker et passende antal af de i stk. 1 nævnte landsdommere. Landsretternes præsidenter fastsætter efter forhandling med de beskikkede landsdommere og med landsdommeren ved

Grønlands Landsret (fremover den administrerende landsdommer, jf. lovforslagets § 1, nr. 4) sagernes fordeling mellem sig.

Det foreslås i § 14, stk. 1, at ændre henvisningen til § 7, stk. 2, til en henvisning til § 7, stk. 3.

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at indsætte et nyt § 7, stk. 2, hvorefter det gældende § 7, stk. 2, bliver § 7, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Forslaget om at ændre henvisningen medfører i sig selv ingen realitetsændringer, men det gældende § 7, stk. 2, der bliver stk. 3, som der henvises til, foreslås endvidere ændret indholdsmæssigt, jf. nærmere lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i § 14, stk. 2, 2. pkt., at ændre ”sig” til ”de beskikkede landsdommere”.

Der er tale om en sproglig korrektion, der bringer ordlyden i overensstemmelse med bestemmelsens meningsindhold, nemlig at der skal træffes bestemmelse om sagernes fordeling mellem de beskikkede danske landsdommere (og ikke mellem de danske landsretspræsidenter).

I det oprindelige lovforslag var ordlyden, at landsretternes præsidenter efter forhandling med de beskikkede landsdommere og med landsdommeren ved Grønlands Landsret fastsætter sagernes fordeling mellem dem, og det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at meningen var, at præsidenterne for Østre og Vestre Landsret efter forhandling med de tiltrædende landsdommere og landsdommeren ved Grønlands Landsret fastsætter sagernes fordeling mellem de enkelte tiltrædende landsdommere, jf. Folketingstidende 2007-2008 (2. samling), tillæg A, side 1221 og 1371.

Ændringen fra ”dem” til ”sig” skete redaktionelt under Folketingets behandling af lovforslaget, hvilket må antages at skyldes en misforståelse.

Forslaget om at korrigere ordlyden af § 14, stk. 2, 2. pkt., sådan at ”sig” ændres til ”de beskikkede landsdommere”, medfører på den baggrund ingen realitetsændringer.

Til nr. 9 (§ 22, stk. 3)

Retsplejelovens § 22 angår midlertidig beskikkelse som dommer ved Retten i Grønland og som landsdommer ved Grønlands Landsret, når det er nødvendigt ved ledighed i stillingen eller ved en fast dommers forfald. Det fremgår af § 22, stk. 2, at bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan stillingen som udgangspunkt ikke holdes midlertidigt besat i mere end 1 år. Det fremgår af § 22, stk. 3, at 1-årsfristen dog kan forlænges i op til 1 år ad gangen, hvis der gives samtykke. For dommeren ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af den administrerende dommer ved Retten i Grønland, for den administrerende dommer ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af landsdommeren ved Grønlands Landsret, og for landsdommeren ved Grønlands Landsrets vedkommende skal samtykke gives af Højesterets præsident. Med lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås det i § 22, stk. 3, at ændre landsdommeren til den administrerende landsdommer.

Det foreslås i § 22, stk. 3, 2. pkt., at ændre ”administrerende dommer ved Retten i Grønlands” til ”administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsrets”.

Forlaget er en konsekvens af forslaget om at udvide antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret fra 1 til 2, hvoraf den ene skal være administrerende landsdommer.

Forlaget indebærer sammen med lovforslagets § 1, nr. 4, at den administrerende landsdommer får beføjelsen til at give samtykke til bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom at holde stillingen som landsdommer midlertidigt besat i mere end 1 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10 (§ 24)

Retsplejelovens § 24 bestemmer, at hvis det er nødvendigt, fordi dommerne ved Retten i Grønland er inhabile eller landsdommeren ved Grønlands Landsret er inhabil, beskikker Højesterets præsident en sættdommer. Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 6, at ændre ”landsdommeren” til ”landsdommerne”.

Det foreslås i § 24, at ”er inhabile” skal udgå, og at ”inhabil” skal ændres til ”inhabile”.

Forlaget er en konsekvens af forslaget om at udvide antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret fra 1 til 2.

Forslaget indebærer sammen med lovforslagets § 1, nr. 6, en sproglig justering fra ental til flertal i den pågældende bestemmelse, så det tydeligt fremgår, at sættdommer beskikkes, hvis begge landsdommere er inhabile.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11 (§ 24 a)

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i retsplejelovens § 24 a om tilkaldelse af pensionerede dommere.

Den foreslåede bestemmelse har lighed med den danske retsplejelovs § 51 e.

Det foreslås i *stk. 1*, at en dommer, der er pensioneret på grund af alder eller svagelighed, af den administrerende dommer ved Retten i Grønland kan tilkaldes for at virke som dommer ved en kredsret eller Retten i Grønland eller af den administrerende landsdommer for at virke som dommer ved Grønlands Landsret i en nærmere bestemt periode. Kun under særlige omstændigheder kan tilkaldeperioden forlænges ud over dommerens fyldte 74. år.

Det betyder, at pensionerede dommere ved rigets domstole vil kunne tilkaldes til at virke som dommer ved en ret i Grønland i en nærmere bestemt periode. Den nærmere bestemte periode forudsættes at være af kortere varighed, dvs. højst 6 måneder. Der er imidlertid ikke noget til hinder for, at en dommer kan tilkaldes igen i en ny periode på højst 6 måneder. En tilkaldt dommer vil også efter udløbet af den fastsatte tilkaldeperiode kunne færdigbehandle sager, i hvilke mundtlig behandling er begyndt inden for tilkaldeperioden.

Ordnningen vil omfatte dommere ved retterne i Grønland, Danmark og på Færøerne. En pensioneret dommer vil ikke kunne tilkaldes for at virke som dommer i en højere instans end den, hvor den pågældende inden sin pensionering senest var udnævnt som dommer.

Ordningen vil omfatte dommere, der er pensioneret på grund af alder eller svagelighed. Pensionerede dommere, der som bibeskæftigelse varetager hverv som formand for eller medlem af nævn og råd mv., efter at de er pensioneret fra en dommerstilling, vil også være omfattet af tilkaldeordningen. Ordningen vil også omfatte dommere, der fratræder før den pligtige afgangsalder på 70 år, forudsat at dommeren ikke får ny hovedbeskæftigelse uden for domstolene. En pensioneret dommer, der har hovedbeskæftigelse uden for domstolene, vil således ikke kunne tilkaldes efter den foreslåede bestemmelse.

Tilkaldeperioden vil kun kunne forlænges ud over dommerens fyldte 74. år, når særlige omstændigheder taler for det. Det vil navnlig være tilfældet, hvis det er nødvendigt af hensyn til færdiggørelsen af en sag, i hvilken mundtlig hovedforhandling er begyndt inden det fyldte 74. år. Aldersgrænsen på 74 år indebærer, at der alene er mulighed for at forlænge en tilkaldeperiode, der er begyndt inden det fyldte 74. år, og ikke for i øvrigt at begynde en ny tilkaldeperiode efter det fyldte 74. år. En dommer, der ikke allerede er tilkaldt, eller hvis tilkaldeperiode inden det fyldte 74. år er udløbet uden at blive forlænget, vil ikke kunne tilkaldes, efter at dommeren er fyldt 74 år.

Det forudsættes, at tilkaldte dommere indgår i fordelingen af det pågældende embedes almindelige sager. Store profilerede sager bør således som udgangspunkt varetages af embedets faste dommere. Det forudsættes endvidere, at en tilkaldt dommer eller dommerfuldmægtig, hvor den pågældende tilkaldes med henblik på at forhindre, at der opstår sagsbunker, eller med henblik på at nedbringe sådanne, også i disse situationer vil skulle behandle embedets almindelige sager og ikke kun sager, der tilhører en enkelt bestemt sagskategori (f.eks. således at den pågældende alene tilkaldes med henblik på at behandle færdselssager).

Det foreslås, at reglerne om disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse af kredsdommere skal finde tilsvarende anvendelse på tilkaldte kredsdommere, jf. lovforslagets § 1, nr. 12 (retsplejelovens § 32 a).

Det foreslås endvidere, at der skal gælde samme regler om disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse af tilkaldte dommere ved Retten i Grønland og Grønlands Landsret som for fuldmægtige ved domstolene og midlertidigt beskikkede dommere, jf. lovforslagets § 1, nr. 16 (retsplejelovens § 34, stk. 1).

Det foreslås i *stk. 2*, at *stk. 1* finder tilsvarende anvendelse med hensyn til fuldmægtige ved domstolene.

Det betyder, at en fuldmægtig ved domstolene, der er pensioneret på grund af alder eller svagelighed, af den administrerende dommer ved Retten i Grønland eller den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret kan tilkaldes for at virke som fuldmægtig ved det pågældende embede i en nærmere bestemt periode inden for de rammer, som fremgår af det foreslåede *stk. 1* og bemærkningerne ovenfor.

Endvidere vil en pensioneret fuldmægtig kunne tilkaldes til at virke som kredsdommer.

Ordnningen vil omfatte pensionerede fuldmægtige ved domstolene i Grønland, Danmark og Færøerne.

Det foreslås, at der skal gælde samme regler om disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse af tilkaldte fuldmægtige ved Retten i Grønland og Grønlands Landsret som for fuldmægtige ved domstolene og midlertidigt beskikkede dommere, jf. lovforslagets § 1, nr. 16 (retsplejelovens § 34, *stk. 1*).

Der henvises i øvrigt til *pkt. 2.2* i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12 (§ 32 a)

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 32 a, hvorefter reglerne i §§ 26 og 28-32 finder tilsvarende anvendelse på kredsdommere, der er tilkaldt efter § 24 a.

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at indføre en ordning med tilkaldedommere i Grønland bl.a. for kredsdommere, jf. lovforslagets § 1, nr. 11 (retsplejelovens § 24 a).

Forslaget indebærer, at reglerne i retsplejelovens § 26 om afsked, § 28 om klager, § 29 om advarsel, §§ 30 og 31 og om indbringelse for og afgørelse ved Dommerrådet og § 32 om suspension finder tilsvarende anvendelse på pensionerede dommere og fuldmægtige, der efter den foreslåede § 24 a er tilkaldt for at virke som kredsdommer i en periode.

For så vidt angår pensionerede dommere og fuldmægtige, der er tilkaldt til at virke som dommer eller fuldmægtig ved Retten i Grønland eller Grønlands Landsret i en periode, henvises til retsplejelovens § 34, stk. 1, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 16.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13-15 (§ 33, stk. 2 og 3)

Retsplejelovens § 33, stk. 1, fastsætter, at for bl.a. landsdommeren ved Grønlands Landsret gælder med hensyn til bierhverv, disciplinærforfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov. Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det at ændre ”landsdommeren” til ”landsdommerne”.

Retsplejelovens § 33, stk. 2, fastsætter, at indberetning om bierhverv for den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret indgives til Højesterets præsident og for dommeren ved Retten i Grønland til den administrerende dommer ved Retten i Grønland. Højesterets præsident og den administrerende dommer ved Retten i Grønland udøver hver især de beføjelser vedrørende bierhverv og den disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov. Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det at ændre ”landsdommeren” til ”den administrerende landsdommer”.

Retsplejelovens § 33, stk. 3, fastsætter, at klage over dommeren ved Retten i Grønland skal indgives til den administrerende dommer ved Retten i Grønland eller til Den Særlige Klageret, og klage over den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret skal indgives til Højesterets præsident eller til Den Særlige Klageret. Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det at ændre ”landsdommeren” til ”den administrerende landsdommer”.

Det foreslås i § 33, stk. 2, 1. pkt., efter ”Højesterets præsident” at indsætte ”for landsdommeren ved Grønlands Landsret til den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret”.

Det foreslås endvidere i § 33, stk. 2, 2. pkt., efter ”Højesterets præsident” at indsætte ”den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret”.

Det foreslås endvidere i § 33, stk. 3, 1. pkt., efter ”Retten i Grønland eller til Den Særlige Klageret” at indsætte ”klage over landsdommeren ved Grønlands Landsret skal indgives til den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret eller til Den Særlige Klageret”.

Forslagene har sammenhæng med forslaget om at udvide antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret fra 1 til 2, hvoraf den ene skal være administrerende landsdommer.

Forslagene indebærer, at den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret i forhold til landsdommeren ved Grønlands Landsret vil skulle udøve de beføjelser vedrørende bierhverv og den disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov. Herunder vil indberetning om bierhverv for landsdommeren ved Grønlands Landsret skulle indgives til den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret, og klage over landsdommeren ved Grønlands Landsret vil skulle indgives til den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret eller til Den Særlige Klageret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16 (§ 34, stk. 1)

Retsplejelovens § 34, stk. 1, fastsætter, at for fuldmægtige ved Retten i Grønland og Grønlands Landsret og for midlertidigt beskikkede dommere og landsdommere ved Retten i Grønland og Grønlands Landsret, der ikke er udnævnte dommere, gælder med hensyn til ændring af tjenestested, disciplinærforfølgning, suspension og afskedigelse §§ 54-55 i den danske retsplejelov.

Det foreslås i § 34, stk. 1, at indsætte ”og for dommere og fuldmægtige tilkaldt efter § 24 a”.

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at indføre en ordning med tilkaldedommere i Grønland, jf. lovforslagets § 1, nr. 11 (retsplejelovens § 24 a).

Forslaget indebærer, at reglerne i den danske retsplejelovs §§ 54-55 om disciplinærforfølgning, suspension og afskedigelse gælder for pensionerede

dommere og fuldmægtige, der efter den foreslåede § 24 a er tilkaldt for at virke som dommer eller fuldmægtig ved Retten i Grønland eller Grønlands Landsret i en periode.

For så vidt angår pensionerede dommere og fuldmægtige, der er tilkaldt for at virke som kredsdommere i en periode, henvises til den foreslåede § 32 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 12.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 17 (§ 34, stk. 2, § 35, stk. 4, § 37, stk. 2, og § 743, stk. 1)

Retsplejelovens § 34 fastsætter bl.a., at for fuldmægtige ved Grønlands Landsret og for midlertidigt beskikkede landsdommere ved Grønlands Landsret, der ikke er udnævnte dommere, gælder med hensyn til ændring af tjenestested, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse §§ 54-55 i den danske retsplejelov. Landsdommeren ved Grønlands Landsret eller den administrerende dommer ved Retten i Grønland udøver den disciplinærmyndighed, som tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Retsplejelovens § 35, stk. 4, fastsætter, at landsdommeren kan bestemme, at en domsmand kan fungere uden for den retskreds, hvor denne er valgt.

Retsplejelovens § 37, stk. 2, fastsætter, at landsdommeren afgør, om en person opfylder betingelserne for at være domsmand, og om en anmodning om fritagelse skal imødekommes.

Retsplejelovens § 743, stk. 1, indeholder regler om sammensætning af Rådet for Grønlands Retsvæsen. Rådet for Grønlands Retsvæsen består af 17 medlemmer, herunder bl.a. landsdommeren i Grønland.

Det foreslås i § 34, stk. 2, § 35, stk. 4, § 37, stk. 2, 1. pkt., og § 743, stk. 1, at ændre "Landsdommeren" til "Den administrerende landsdommer".

Forlagene er en konsekvens af forslaget om at udvide antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret fra 1 til 2, hvoraf den ene skal være administrerende landsdommer.

Forslagene til ændring af § 34, stk. 2, § 35, stk. 4, og § 37, stk. 2, indebærer, at disciplinærmyndigheden i forhold til fuldmægtige ved Grønlands Landsret, adgangen til at bestemme, at en domsmand kan fungere uden for den retskreds, hvor domsmanden er valgt, samt beføjelsen til at afgøre, om en person opfylder betingelserne for at være domsmand, og om en anmodning om fritagelse kan imødekommes, henlægges til den administrerende landsdommer.

Forslaget til ændring af § 743, stk. 1, indebærer, at det hverv som medlem af Rådet for Grønlands Retsvæsen, der i dag tilkommer landsdommeren ved Grønlands Landsret, ligeledes fremover henlægges til den administrerende landsdommer.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 18 (§ 128 b)

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 128 b, hvorefter retten kan bestemme, at processkrifter i civile sager skal forsynes med original underskrift, når den finder anledning hertil.

Forslaget indebærer, at retsplejelovens regler om behandlingen af civile sager fremover skal forstås på den måde, at de ikke er til hinder for, at processkrifter og andre meddelelser til retten fremsendes digitalt uden original underskrift, hvis retten i øvrigt har de tekniske muligheder for at modtage digitale meddelelser.

Retten vil imidlertid konkret kunne bestemme, at et processkrift skal forsynes med original underskrift, eksempelvis hvis der opstår tvivl om, hvorvidt processkriftet hidrører fra den pågældende part eller rettergangsfuldmægtig.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 19 (§ 515, stk. 2, § 526, stk. 2, § 564, stk. 2, § 577, stk. 2, og § 585, stk. 2)

Retsplejelovens § 515, stk. 2, og 564, stk. 2 angår fremgangsmåden ved ansøgning om 3. instansbevilling til anke til Højesteret i henholdsvis civile sager og kriminalsager. Det fremgår af bestemmelserne, at ansøgning om

tilladelse til anke skal indgives til landsdommeren, der afgiver en udtalelse om ansøgningen og videresender den til Procesbevillingsnævnet. Det fremgår videre, at ansøgningen også kan indgives direkte til Procesbevillingsnævnet, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen.

Retsplejelovens § 526, stk. 2, og § 577, stk. 2, angår fremgangsmåden ved ansøgning om tilladelse til kære til Højesteret af en beslutning truffet af Grønlands Landsret i henholdsvis civile sager og kriminalsager. Det fremgår af bestemmelserne, at ansøgning om tilladelse til kære skal indgives til landsdommeren, der afgiver en udtalelse om ansøgningen og videresender den til Procesbevillingsnævnet. Det fremgår videre, at ansøgningen også kan indgives direkte til Procesbevillingsnævnet, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen.

Retsplejelovens § 585 angår fremgangsmåden ved anmodning om genoptagelse af en pådømt kriminalsag. Det fremgår af § 585, stk. 2, at anmodning om genoptagelse indgives til landsdommeren, der afgiver en udtalelse om anmodningen og videresender den til Den Særlige Klageret. Det fremgår videre, at anmodningen også kan indgives direkte til Den Særlige Klageret, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen.

Det foreslås i § 515, stk. 2, 1. og 2. pkt., § 526, stk. 2, 1. og 3. pkt., § 564, stk. 2, 1. og 3. pkt., § 577, stk. 2, 1. og 3. pkt., og § 585, stk. 2, 1. og 3. pkt., at ændre "landsdommeren" til "Grønlands Landsret".

Parallelt hermed foreslås det i § 526, stk. 2, 2. pkt., og § 585, stk. 2, 2. pkt., at ændre "Landsdommeren" til "Grønlands Landsret", jf. lovforslagets § 1, nr. 20.

Forslagene er en konsekvens af forslaget om at udvide antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret fra 1 til 2 og indebærer, at opgaven med at modtage og videresende samt afgive udtalelse om ansøgninger om anke og kære til Højesteret og om anmodninger om genoptagelse af en pådømt kriminalsag henlægges til Grønlands Landsret fremfor til "landsdommeren".

Den udtalelse, der skal afgives til Procesbevillingsnævnet eller Den Særlige Klageret efter de nævnte bestemmelser, er ikke en afgørelse, og der foreslås

ikke lovregler om Grønlands Landsrets udarbejdelse af udtalelsen. Det vil på den baggrund være overladt til den administrerende landsdommer at træffe bestemmelse herom.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 20 (§ 526, stk. 2, og § 585, stk. 2)

Retsplejelovens § 526, stk. 2, angår fremgangsmåden ved ansøgning om tilladelse til kære til Højesteret af en beslutning truffet af Grønlands Landsret i civile sager. Det fremgår af bestemmelsen, at ansøgning om tilladelse til kære skal indgives til landsdommeren, der afgiver en udtalelse om ansøgningen og videresender den til Procesbevillingsnævnet. Det fremgår videre, at ansøgningen også kan indgives direkte til Procesbevillingsnævnet, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen.

Retsplejelovens § 585 angår fremgangsmåden ved anmodning om genoptagelse af en pådømt kriminalsag. Det fremgår af § 585, stk. 2, at anmodning om genoptagelse indgives til landsdommeren, der afgiver en udtalelse om anmodningen og videresender den til Den Særlige Klageret. Det fremgår videre, at anmodningen også kan indgives direkte til Den Særlige Klageret, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen.

Det foreslås i § 526, stk. 2, 2. pkt., og § 585, stk. 2, 2. pkt., at ændre ”Landsdommeren” til ”Grønlands Landsret”.

Parallelt hermed foreslås det i § 526, stk. 2, 1. og 3. pkt., og § 585, stk. 2, 1. og 3. pkt., at ændre ”landsdommeren” til ”Grønlands Landsret”, jf. lovforslagets § 1, nr. 19.

Forslagene er en konsekvens af forslaget om at udvide antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret fra 1 til 2 og indebærer, at opgaven med at modtage og videresende samt afgive udtalelse om ansøgninger om kære til Højesteret og om anmodninger om genoptagelse af en pådømt kriminalsag henlægges til Grønlands Landsret fremfor til ”landsdommeren”.

Den udtalelse, der skal afgives til Procesbevillingsnævnet eller Den Særlige Klageret efter de nævnte bestemmelser, er ikke en afgørelse, og der foreslås ikke lovregler om Grønlands Landsrets udarbejdelse af udtalelsen. Det vil på den baggrund være overladt til den administrerende landsdommer at træffe bestemmelse herom.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 21 (§ 598)

Retsplejelovens § 598 indeholder regler om grundlaget for tvangsfuldbyrdelse.

Det fremgår af § 598, stk. 1, nr. 5-8, at tvangsfuldbyrdelse bl.a. kan ske på grundlag af

- pantebreve, for så vidt angår ejerpantebreve og skadesløsbreve dog kun, når gældens størrelse og forfaldstidens indtræden er erkendt af skyldneren eller klart fremgår af omstændighederne (nr. 5)
- udenretlige skriftlige forlig om forfalden gæld, når det udtrykkeligt er bestemt i forliget, at det kan tjene som grundlag for fuldbyrdelse (nr. 6)
- gældsbreve, der ikke er omfattet af nr. 6, når det udtrykkeligt er bestemt i dokumentet, at det kan tjene som grundlag for fuldbyrdelse (nr. 7)
- vekslers, for så vidt angår vekselretlige krav, og checks, for så vidt angår regreskrav (nr. 8).

Det fremgår af § 598, stk. 6, at fuldbyrdelse i de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, nr. 5-8, kan foretages hos enhver, der ved sin underskrift på dokumentet har forpligtet sig som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter.

Det foreslås at indsætte et nyt § 598, *stk. 6, 2. pkt.*, hvorefter fuldbyrdelse i de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, nr. 5, endvidere kan foretages hos den, der som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter har forpligtet sig ved et digitalt pantebrev, der er eller har været registreret.

Forslaget har sammenhæng med forslaget om digitalisering af tinglysningen i Grønland. Den digitale tinglysning indebærer bl.a., at registrerede pantebreve fremover vil skulle underskrives digitalt og ikke vil foreligge som et originalt papirdokument.

Forslaget indebærer, at tvangsfuldbyrdelse fremover vil kunne foretages på grundlag af et registreret digitalt pantebrev. Det foreslåede § 598, stk. 6, 2. pkt., medfører således, at der kan ske tvangsfuldbyrdelse hos den, der som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter har forpligtet sig ved et sådant registreret digitalt pantebrev. Hvis pantebrevet har været registreret, men ikke længere er det, f.eks. fordi pantet er udslettet efter et tvangssalg, og den personlige gældsforpligtelse fortsat består, vil det også udgøre et tilstrækkeligt grundlag for tvangsfuldbyrdelse. Indholdet af et sådant registreret pantebrev, der ikke længere er registreret, vil fremgå af den historiske akt i tingbogen eller personbogen.

I det omfang en forpligtelse fremgår af et digitalt pantebrev i tinglysningsregistret, vil der således fremover ikke blive stillet krav om fremvisning af et i traditionel forstand originalt pantebrev i forbindelse med fuldbyrdelsen.

Hvis et digitalt pantebrev efter at være blevet slettet i tingbogen efter et tvangssalg er blevet konverteret til et papirdokument i medfør af det foreslåede § 642, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 22), vil det dog derefter være nødvendigt at fremvise det originale papirdokument i forbindelse med fuldbyrdelsen.

Det foreslåede § 598, stk. 6, 2. pkt., finder alene anvendelse på digitale pantebreve, der er eller har været registreret, herunder tidligere papirbaserede pantebreve, der er konverteret til et digitalt pantebrev efter de foreslåede overgangsregler i lovforslagets § 6. Den finder derimod ikke anvendelse på registrerede papirbaserede pantebreve, der ikke er konverteret til et digitalt pantebrev, heller ikke selv om genparten af et sådant pantebrev findes som skannet dokument i den digitale akt.

Det foreslås endvidere at indsætte et nyt § 598, stk. 6, 3. pkt., hvorefter underskriften i de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, nr. 6 og 7, kan være tilføjet digitalt.

Med dette forslag skabes der hjemmel til, at der kan ske tvangsfuldbyrdelse på grundlag af udenretlige skriftlige forlig og gældsbreve, som er underskrevet ved brug af digital signatur. Disse digitale udlægsfundamenter kan herefter tvangsfuldbyrdes efter de samme regler, som gælder for udenretlige skriftlige forlig og gældsbreve, der er underskrevet på traditionel vis, forudsat at retsplejelovens øvrige betingelser herfor er opfyldt.

Hvis skyldneren gør gældende ikke have underskrevet det digitale dokument, eller at det digitale dokument ikke havde det af kreditor påberåbte indhold, da skyldneren underskrev det, er det op til kreditor at løfte bevisbyrden herfor, jf. herved retsplejelovens § 609, der ikke foreslås ændret.

Kreditors bevisbyrde vil alt efter omstændighederne f.eks. kunne tænkes løftet ved, at der føres bevis for den digitale signaturs gyldighed og tilknytning til skyldneren samt det pågældende dokument, eller at det dokumenteres, at det digitale system, der er etableret for dokumentets underskrivning er indrettet og sikret på en betryggende måde. Endvidere kan fogedretten tillægge det vægt, at skyldneren ikke tidligere har fremsat indsigelser mod signaturen eller dokumentets indhold, hvis skyldneren tidligere er blevet forevist dette eller har fået tilsendt en repræsentation heraf.

Fogeden står frit ved bedømmelsen af de fremlagte beviser, men fogeden kan ifølge retsplejelovens § 609, stk. 5, nægte en bevisførelse, som på grund af dens omfang eller beskaffenhed eller af andre grunde bør ske under en almindelig civil sag. Hvis det efter bevisførelsen i henhold til retsplejelovens § 609, stk. 5, findes betænkeligt at fremme en anmodning om udlæg på grundlag af et digitalt underskrevet udenretligt skriftligt forlig eller et digitalt underskrevet gældsbrief, skal fogeden nægte at efterkomme kreditors anmodning, jf. § 609, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.3 og 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 22 (§ 642, stk. 3)

Retsplejelovens § 642 angår bortfald af rettigheder, når et tvangssalg har fundet sted.

Det fremgår af § 642, stk. 2, at når en køber har opfyldt salgsvilkårene, bortfalder udækkede rettigheder over aktivet. Fogeden sørger for, at dette bliver noteret, hvis rettighederne er registreret.

Det foreslås at indsætte et nyt § 642, stk. 3, der fastsætter, at hvis et digitalt pantebrev er blevet slettet i tingbogen i medfør af stk. 2, kan den, der ifølge

oplysningerne i tingbogen har ret til at gøre eventuelle personlige fordringer efter pantebrevet gældende over for skyldneren, kræve, at Retten i Grønland konverterer det digitale pantebrev til et papirdokument. Papirdokumentet er at anse som et originalt gældsbrev.

Forslaget har sammenhæng med forslaget om digitalisering af tinglysningen i Grønland.

Forslaget giver den, som efter oplysningerne i tingbogen er berettiget til at gøre eventuelle personlige fordringer efter et digitalt pantebrev gældende over for skyldneren, ret til at kræve, at Retten i Grønland konverterer det digitale pantebrev til et fysisk dokument, når dokumentet er blevet slettet i tingbogen, fordi det ikke har opnået dækning ved et tvangssalg.

Retten til at kræve konvertering tilkommer den, der efter tingbogen kan gøre kravet gældende over for skyldneren, men ikke andre afledte rettighedshavere. Selve konverteringen vil ikke være forbundet med omkostninger for rettighedshaveren.

Der kan alene stilles krav om konvertering af pantebreve, som bærer fordringer. Ejerpantebreve og skadesløsbreve vil således ikke kunne kræves konverteret, da disse alene giver sikkerhed i fast ejendom, mens et eventuelt skyldforhold vil bestå uafhængigt af pantebrevet.

Retten i Grønland vil ved konverteringen skulle påse, at alle relevante oplysninger i tingbogen kommer til at fremgå af det fysiske dokument. Det vil i den forbindelse også skulle fremgå, hvilken omsættelighed der har været knyttet til det hidtidige digitale pantebrev, og som dermed skal knyttes til det papirbaserede gældsbrev.

Krav om konvertering skal fremsættes over for Retten i Grønland. Da det dokument, der udstedes ved konverteringen, efter forslaget er at anse som et originalt gældsbrev, kan en sådan udstedelse kun ske én gang. Når der er sket konvertering til et fysisk gældsbrev, vil der ikke længere kunne ske tvangsfuldbyrdelse på baggrund af det digitale pantebrev, som tidligere har været registreret.

Retten i henhold til det gældsbrev, som udstedes som følge af konverteringen, vil, da der ikke længere vil være knyttet en panteret til gældsbrevet, ikke længere kunne opnå omsætningsbeskyttelse efter reglerne

i lov for Grønland om pant, jf. herved lovforslagets § 3. Derimod vil gældslovens regler finde anvendelse herpå.

Gældsloven er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 104 af 31. marts 1965, jf. lovbekendtgørelse nr. 1074 af 15. september 2015.

Der foreslås ikke en tidsfrist for at fremsætte anmodning om konvertering. En anmodning herom må typisk forventes at blive fremsat i nær tidsmæssig sammenhæng med tvangssalget, men dette er ikke noget krav.

Konvertering af det digitale pantebrev kan kun foretages, så længe Retten i Grønland fortsat har oplysningerne om pantebrevet. Retten i Grønland har i medfør af arkivlovgivningens regler pligt til at opbevare oplysninger om det slettede pantebrev i det historiske register så længe, der er retligt behov herfor. Det må antages, at et sådant behov kan bestå, så længe der ikke er indtrådt forældelse af fordringen.

Ved Retten i Grønlands konvertering af det digitale pantebrev vil der ikke være taget stilling til, om der kan være opstået forældelse af det pågældende skyldforhold.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 2

Kriminallovens § 163 indeholder regler om bistandsværger. Bestemmelsens stk. 1 giver mulighed for at beskikke en bistandsværge, hvis der bliver tale om at idømme en person foranstaltninger efter § 157 eller forvaring efter § 161, mens bestemmelsen stk. 2 gør beskikkelse af bistandsværge obligatorisk, hvis en person idømmes foranstaltninger eller forvaring som nævnt i stk. 1. Ifølge bestemmelsens stk. 3 fastsætter justitsministeren nærmere regler om antagelse af og vederlag til bistandsværger samt om disses opgaver og nærmere beføjelser.

Det foreslås at indsætte et nyt § 163, stk. 3, hvorefter justitsministeren kan udpege en bistandsværgekoordinator til at varetage opgaver relateret til uddannelse, rådgivning og antagelse af bistandsværger i Grønland. Bestemmelsen er fakultativ, og det er således efter bestemmelsen

justitsministeren, der beslutter, om der skal udpeges en bistandsvæргеkoordinator. Da det indgår i flerårsaftalen for domstolene, at der skal udpeges en bistandsvæргеkoordinator, er det imidlertid forudsat, at justitsministeren som minimum udpeger en bistandsvæргеkoordinator for den resterende del af aftaleperioden.

Når justitsministeren har udpeget en bistandsvæргеkoordinator, vil bistandsvæргеkoordinatoren skulle varetage opgaver relateret til bistandsvæрге i Grønland. Bistandsvæргеkoordinatoren vil derimod ikke skulle varetage opgaver med hensyn til de bistandsvæрге, der antages i Danmark. Justitsministeren vil i forbindelse med udpegningen eller i regler fastsat i medfør af det gældende § 163, stk. 3, der bliver stk. 4, kunne give nærmere anvisninger om bistandsvæргеkoordinatorens varetagelse af disse opgaver.

Det bemærkes, at den gældende bestemmelse i kriminallovens § 163, stk. 3, der bliver stk. 4, efter Justitsministeriets opfattelse allerede i dag indeholder den fornødne bemyndigelse til at fastsætte administrative regler om etablering af en bistandsvæргеkoordinator, der kan varetage opgaver i forhold til bl.a. vejledning og uddannelse af bistandsvæрге i Grønland, hvorimod bestemmelsen ikke vurderes at indeholde den fornødne bemyndigelse til at tillægge en kommende bistandsvæргеkoordinator kompetence til at antage bistandsvæрге, jf. lige nedenfor.

Den foreslåede bestemmelse skal således for det første sikre den fornødne hjemmel til, at justitsministeren kan tillægge kompetencen til at antage bistandsvæрге til bistandsvæргеkoordinatoren, samt for det andet indføre en samlet bemyndigelse til etablering af en ordning med en bistandsvæргеkoordinator.

Den foreslåede bestemmelse hjemler således delegation af denne kompetence til en person, der står uden for det administrative hierarki og ikke er underordnet justitsministeren. Justitsministerens delegation af kompetencen kan imidlertid indeholde vilkår og begrænsninger, som vil være bindende for bistandsvæргеkoordinatoren. Justitsministeren vil også til enhver tid med virkning for fremtiden kunne tilbagekalde en delegation af afgørelseskompetence til bistandsvæргеkoordinatoren.

Det er efter den foreslåede bestemmelse overladt til justitsministeren at beslutte, om kompetencen til at antage bistandsvæрге i Grønland skal

delegeres til bistandsvæргеkoordinatoren, eller om bistandsvæргеkoordinatoren skal deltage i antagelsen af bistandsværger på anden måde.

Justitsministeren vil således med hjemmel i kriminallovens § 163, stk. 3, der ikke foreslås ændret, men bliver § 163, stk. 4, kunne fastsætte nærmere regler om bistandsvæргеkoordinatorens opgaver med hensyn til bistandsværger i Grønland.

Justitsministeren vil herunder f.eks. kunne bestemme, at kompetencen til at antage bistandsværger i Grønland fortsat skal tilkomme politidirektøren i Grønland, men at bistandsvæргеkoordinatoren skal afgive en udtalelse om de ansøgere, som de kommunale myndigheder har indstillet, og/eller at bistandsvæргеkoordinatoren kan indstille yderligere ansøgere til antagelse som bistandsværger.

Justitsministeren vil som nævnt alternativt kunne bestemme, at bistandsvæргеkoordinatoren tillægges kompetence til at antage bistandsværger, enten på egen hånd eller efter indstilling eller høring af bestemte myndigheder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1 (§ 1, stk. 3)

Lov for Grønland om pant § 1, stk. 3, fastsætter, at ved god tro forstås, at erhververen ikke kender den uregistrerede ret og ej heller ved grov uagtsomhed er skyld i sit ukendskab til den. Med hensyn til pant gælder, at god tro skal være til stede på det tidspunkt, da panteretten anmeldes til registrering.

Det foreslås i § 1, stk. 3, 1. pkt., efter ”forstås” at indsætte ”i denne lov”.

Forslaget har sammenhæng med den foreslåede nye bestemmelse om underpant i ejerpantebreve og de foreslåede nye regler om ekstinktion af rettigheder og indsigelser mv. ved overdragelse mv. af registrerede negotiable pantebreve, jf. lovforslagets § 3, nr. 2 og 3 (lov for Grønland om pant § 1 a, 3 b, 3 c og 3 e).

Forslaget indebærer, at definitionen af god tro i § 1, stk. 3, også vil gælde i forhold til de foreslåede regler i §§ 1 a, 3 b, 3 c og 3 e.

Der er i øvrigt ikke tilsigtet ændringer i, hvad der ifølge bestemmelsen forstås ved god tro.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 1 a)

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i lov for Grønland om pant § 1 a om underpant i ejerpantebreve.

Forslaget er en konsekvens af indførelsen af digital tinglysning i Grønland. Digital tinglysning indebærer, at pantebreve bliver digitale, og at der dermed ikke længere vil være papirbaserede pantebreve. Ejerpantebreve vil som følge heraf ikke længere kunne håndpantsettes, og der foreslås på den baggrund nye regler om underpantsetning af ejerpantebreve.

Det foreslås i § 1 a, stk. 1, at underpant i ejerpantebreve skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der indgås om pantebrevet, og mod aftaler om eller retsforfølgning mod pantet.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for at stifte underpant i et ejerpantebrev, der vil skulle registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om ejerpantebrevet, og mod aftaler om eller retsforfølgning mod pantet.

Efter gældende ret giver en pantsætter ved udstedelse af et ejerpantebrev sig selv eller den, til hvem ejerpantebrevet måtte blive overdraget, panteret for et nærmere angivet beløb med eller uden personligt gældsansvar. Sikringsakten i forbindelse hermed er registrering i medfør af lovens § 1, stk. 1. Herefter vil ejerpantebrevet typisk blive håndpantset til en eller flere håndpanthavere til sikkerhed for en underliggende fordring. Herved opnår den reelle kreditor på samme måde som ved anvendelse af skadesløsbreve at få pantesikkerhed for en underliggende fordring, der frit kan variere, men hvor ejerpantebrevets ramme udgør det beløbsmæssige maksimum for sikkerheden. Sikringsakten ved håndpantsetning – eller ved en håndpanthavers (videre)overdragelse af ejerpantebrevet med tilhørende

underliggende fordringer (frempantsætning) – er fysisk rådighedsberøvelse af ejerpantebrevet.

Ved en sekundær håndpantsætning gennemføres rådighedsberøvelsen teknisk set ved, at den sekundære håndpanthaver sender meddelelse om håndpantsætningen til den primære håndpanthaver, der herefter besidder ejerpantebrevet såvel på egne som på den sekundære håndpanthavers vegne. Meddelelsen har desuden den funktion, at den også sikrer imod, at en primær håndpanthaver i god tro foretager udvidelse af det sikrede gældsforhold med sikkerhed i ejerpantebrevet med prioritet forud for senere håndpanterettigheder, indbrudspant og retsforfølgning.

Som følge af digitaliseringen af tinglysningen vil der imidlertid ikke længere kunne foretages rådighedsberøvelse, og ejerpantebrevet vil derfor ikke længere kunne håndpantes. Med den foreslåede bestemmelse i stk. 1 vil rettigheder i et ejerpantebrev fremover kunne stiftes ved underpant, hvor registrering vil være den nødvendige og tilstrækkelige sikringsakt ved stiftelse af primære underpanterettigheder. En sekundær underpanthaver vil fremover skulle registrere sin ret i medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 1 og herudover give en foranstående underpanthaver meddelelse om rettigheden, jf. nedenfor om det foreslåede stk. 3.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 1 indføres der således en særregel, der skal sikre, at der efter digitaliseringen af tinglysningen fortsat kan stiftes beskyttede panterettigheder i et digitalt ejerpantebrevs ramme. Rettigheder over andre pantebreve end ejerpantebreve vil skulle registreres i medfør af det foreslåede stk. 4.

Efter gældende ret kan der endvidere stiftes indbrudspant i pantet inden for rammen af et ejerpantebrev. Sikringsakterne er i sådanne tilfælde registrering i medfør af lov for Grønland om pant § 1, stk. 1, til sikring mod aftaler om eller retsforfølgning mod pantet og meddelelse til foranstående håndpanthavere i medfør af gældslovens § 14 til sikring mod såvel de foranstående håndpanthaveres udvidelse af kreditten i god tro som mod sekundære håndpanthavere.

Gældsloven er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 104 af 31. marts 1965, jf. lovbekendtgørelse nr. 1074 af 15. september 2015.

Fremover vil der fortsat kunne stiftes indbrudspant i ejendommen inden for rammen af et digitalt ejerpantebrev, og der vil til sikring heraf skulle foretages registrering i medfør af lov for Grønland om pant § 1, stk. 1, samt gives meddelelse om rettigheden til eventuelle foranstående underpanthavere, jf. nedenfor om det foreslåede § 1 a, stk. 3.

Ved udstedelse af ejerpantebreve, der giver pant i fast ejendom eller løsøre, vil ejeren af ejendommen eller løsøret for at sikre ejerpantebrevet mod andre aftaler om eller retsforfølgning mod ejendommen eller løsøret som hidtil skulle registrere ejerpantebrevet i medfør af lov for Grønland om pant § 1, stk. 1.

Ved overdragelse af et ejerpantebrev med tilhørende underliggende fordringer ændres det gældende krav om rådighedsberøvelse i medfør af gældslovens bestemmelser til et krav om registrering i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 4 anvendelse, jf. herom nedenfor.

Hvis en kreditor får sikkerhed i form af underpant i et ejerpantebrev, der ikke er registreret af ejeren, skal kreditor både anmelde ejerpantebrevet til registrering i medfør af lov for Grønland om pant § 1, stk. 1, og anmelde sin underpanteret i ejerpantebrevet til registrering i medfør af det foreslåede § 1 a, stk. 1. Registrering af underpanteretten i ejerpantebrevet forudsætter således, at ejerpantebrevet er registreret.

Ifølge retspraksis kan der ikke foretages kreditorforfølgning mod et ejerpantebrev. Det foreslåede § 1 a, stk. 1, ændrer ikke herved. Udlæg vil som hidtil kunne foretages mod pantet inden for rammen af et ejerpantebrev, forudsat at dette er registreret på sidste prioritet. Til sikring af udlæg i fast ejendom mod aftaler om ejendommen og mod retsforfølgning vil der også fremover kræves registrering i medfør af lov for Grønland om pant § 1, stk. 1. Endvidere vil der både ved udlæg i fast ejendom og ved udlæg i løsøre skulle gives meddelelse om udlægget til eventuelle foranstående underpanthavere i ejerpantebrevet for at undgå udvidelser af gældsforholdet på den foranstående prioritet, jf. nedenfor om det foreslåede § 1 a, stk. 3.

Det foreslås i § 1 a, stk. 2, at underpant efter stk. 1 og en panteret i fast ejendom efter § 1, stk. 1, der skal kunne fortrænge en uregistreret ret i et ejerpantebrev eller inden for et ejerpantebrevs ramme, skal selv være registreret, og erhververen ifølge aftalen være i god tro. Det samme gælder underpant i løsøre stiftet ved aftale.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil en ret i form af underpant efter stk. 1 eller en aftale om pant i eller retsforfølgning mod en fast ejendom i medfør af § 1, stk. 1, der skal fortrænge en uregistreret ret i ejerpantebrevet eller inden for ejerpantebrevets ramme, selv skulle være registreret og erhververen ifølge aftalen være i god tro. Det samme gælder en aftale om pant i løsøret, hvorimod der ikke vil være krav om registrering af retsforfølgning mod løsøre.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at såvel rettigheder i form af underpant i ejerpantebrevet som aftalt pant i fast ejendom og løsøre og retsforfølgning mod fast ejendom fremover vil skulle registreres for at opnå beskyttelse. Ved en konflikt imellem eksempelvis en sekundær underpanthaver og en indbrudspanthaver vil registrering i fremtiden således være den nødvendige og tilstrækkelige sikringsakt, hvorefter et registreret indbrudspantebrev i pantet, der placerer sig inden for rammen af et ejerpantebrev, vil kunne fortrænge en uregistreret underpanteret i ejerpantebrevet, forudsat at indbrudspanthaveren er i god tro, jf. lov for Grønland om pant § 1, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 1. Efter det foreslåede § 1 a, stk. 2, vil en registreret underpanteret i et ejerpantebrev under de samme betingelser omvendt også kunne fortrænge en uregistreret indbrudspanteret i pantet.

Herudover vil et udlæg i en fast ejendom, der placerer sig inden for rammen af et ejerpantebrev, forudsat at dette er registreret på sidste prioritet, kunne fortrænge en uregistreret underpanteret i ejerpantebrevet i medfør af det foreslåede § 1 a, stk. 2. Omvendt vil en registreret underpanteret i et ejerpantebrev kunne fortrænge et uregistreret udlæg i fast ejendom inden for rammen af ejerpantebrevet, hvis underpanthaveren er i god tro om det foretagne udlæg.

Som nævnt vil et udlæg i løsøre ligesom i dag ikke skulle registreres, og et udlæg i løsøre er dermed fra foretagelsen beskyttet mod senere registreret underpant i genstanden eller i et ejerpantebrev med pant i genstanden, ligesom et sådant udlæg fra foretagelsen fortrænger uregistreret underpant i genstanden og uregistreret underpant i et ejerpantebrev med pant i genstanden.

Aftaler om køb vil ligeledes ligesom i dag ikke skulle registreres som betingelse for at opnå beskyttelse eller for at kunne fortrænge uregistrerede

rettigheder. Indgår en køber i god tro aftale om at købe en fast ejendom eller løsøre, vil køberen dermed ved aftalens indgåelse fortrænge eventuelle uregistrerede panterrettigheder i den faste ejendom henholdsvis uregistrerede panterrettigheder stiftet ved aftale i løsøret samt eventuelle uregistrerede underpantstætninger af et ejerpantebrev med pant i den faste ejendom eller løsøret.

Det foreslås i § 1 a, stk. 3, at en panthaver med registreret underpant i et ejerpantebrev i god tro med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for senere registrerede panterrettigheder i eller inden for rammen af ejerpantebrevet og retsforfølgning kan udvide det sikrede gældsforhold indtil det tidspunkt, hvor meddelelse om de efterstående rettigheder er kommet frem til panthaveren.

Med denne regel bevares den nugældende retstilstand, hvorefter en primær håndpanthaver (fremover en underpanthaver) ikke behøver at foretage en nærmere undersøgelse af tingbogen eller personbogen for nye efterstående rettighedshavere, inden der gives tilsagn om gældsudvidelse med sikkerhed i ejerpantebrevet. Der kan således ske udvidelser af gældsforholdet med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for efterstående rettighedshavere, indtil det tidspunkt, hvor den foranstående underpanthaver får meddelelse om den registrerede efterstående rettighed.

Muligheden for udvidelse af gældsforholdet med prioritet i ejerpantebrevet ophører på det tidspunkt, hvor meddelelse om en efterstående rettighedshaver er kommet frem til den foranstående underpanthaver. Hvis dette tidspunkt ligger forud for tidspunktet for anmeldelse til registrering af den senere registrerede efterstående rettighed, vil retsvirkningen efter stk. 3 dog først indtræde ved det sidstnævnte tidspunkt.

Med den foreslåede bestemmelse er det i øvrigt ikke tilsigtet at foretage ændringer i den gældende retstilstand, hvorefter det antages, at den sekundære rettighedshaver, herunder en indbrudspanthaver eller en udlægshaver, trods registrering og trods meddelelse til foranstående håndpanthavere må acceptere kreditudvidelser, som ikke kan afværge, som er vederlag for aftalte ydelser, eller som er nødvendige for at afværge tab.

Det foreslås i § 1 a, stk. 4, at overdragelse eller anden overførsel af rettigheder som nævnt i stk. 1 eller af en panteret efter § 1, stk. 1, skal

registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om panteretten, og mod retsforfølgning.

Det antages efter gældende ret, at en håndpanthaver med sikkerhed i et ejerpantebrev ved frempantsætning kan overdrage håndpanteretten såvel med som uden den underliggende sikrede fordring. Det antages endvidere, at håndpanthaverens kreditorer kan foretage udlæg i den underliggende fordring med tilhørende sikkerhed i ejerpantebrevet.

Efter gældende ret skal sikringsakterne i gældsloven iagttages ved overdragelse af den underliggende fordring uden den tilhørende sikkerhed i ejerpantebrevet. Da der som oftest vil være tale om overdragelse af simple fordringer, er sikringsakten meddelelse til skyldneren, jf. gældslovens § 31. I forhold til overdragelse af ejerpantebreve, herunder en håndpanteret i et ejerpantebrev, antages sikringsakten efter gældende ret at følge gældslovens regler om negotiable fordringer, hvorefter erhververen må sørge for at rådgive ejerpantebrevet for at opnå beskyttelse over for overdragerens aftaleerhververe og kreditorer. Når den underliggende fordring overdrages sammen med den tilhørende sikkerhed i ejerpantebrevet, er det efter gældende ret tvivlsomt, om erhververen både skal give meddelelse til skyldneren og rådgive ejerpantebrevet, eller om erhververen kan nøjes med at vælge en af sikringsakterne.

Med det foreslåede stk. 4 præciseres retsstillingen, således at overdragelse eller anden overførsel af en underpanteret i et ejerpantebrev skal registreres for at opnå beskyttelse mod overdragerens godtroende aftaleerhververe og kreditorer. For overdragelse af den underliggende fordring finder gældslovens regler fortsat anvendelse. Erhververen af den underliggende fordring med tilhørende sikkerhed i ejerpantebrevet skal således tillige iagttage gældslovens regler og dermed som oftest give meddelelse til skyldneren.

Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand, hvorefter det antages, at der ikke kan foretages udlæg i et ejerpantebrev. Pantsætters kreditorer kan således alene foretage udlæg i det aktiv, der er pantsat ved ejerpantebrevet, og panthavers kreditorer kan som ovenfor nævnt alene foretage udlæg i den underliggende fordring med dertil hørende sikkerhed i ejerpantebrevet.

Med hensyn til håndteringen af ejerpantebreve, der er registreret før ikrafttrædelsen af den digitale tinglysning, henvises til de foreslåede overgangsregler i lovforslagets § 6 og bemærkningerne hertil.

Endvidere indebærer forslaget, at overdragelse af en panteret efter § 1, stk. 1, skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om panteretten, og mod retsforfølgning.

Det betyder navnlig, at udlæg i et pantebrev skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om panteretten, og mod retsforfølgning. Der sigtes her til udlæg i almindelige pantebreve, da der som nævnt ikke kan foretages udlæg i ejerpantebreve.

Derimod skal udlæg i selve det løsøre, der er pantsat, fortsat ikke registreres for at opnå omsætningsbeskyttelse, men udlægshaveren vil skulle give meddelelse til eventuelle registrerede underpanthavere i ejerpantebreve i det pågældende løsøre for at opnå beskyttelse mod underpanthaverens udvidelse af kreditten i god tro, jf. ovenfor om det foreslåede stk. 3.

Det bemærkes, at udlæg i fast ejendom uændret vil skulle registreres i medfør af lov for Grønland om pant § 1, stk. 1, for at opnå omsætningsbeskyttelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§§ 3 a-3 g)

Gældsbreve, der giver pant i fast ejendom, er omsætningsgældsbreve, medmindre der i gælds brevet er indføjede ordene ”ikke til ordre” eller tilsvarende forbehold, jf. gældslovens § 11, stk. 2, nr. 3. Dette gælder også registrerede pantebreve, bortset fra skadesløsbreve, der giver pant i fast ejendom.

Gældsloven regulerer i dag bl.a. spørgsmål om erhververens ekstinktion af rettigheder og indsigelser mv. Reglerne herom forudsætter for omsætningsgældsbreves vedkommende, at der eksisterer et papirbaseret gældsbrev, der kan rådighedsberøves.

Gældsloven er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 104 af 31. marts 1965, jf. lovbekendtgørelse nr. 1074 af 15. september 2015.

Det foreslås at erstatte gældsbrevslovens regler om erhververens ekstinktion af rettigheder og indsigelser mv. med hensyn til omsætningsgældsbreve med nye regler i lov for Grønland om pant med hensyn til registrerede digitale pantebreve. Forslaget er en konsekvens af digitaliseringen af tinglysningen, som medfører, at der fremover ikke længere vil være papirbaserede pantebreve med pant i fast ejendom.

Forslaget nødvendiggør nogle konsekvensændringer af gældsbrevsloven som sat i kraft for Grønland. Disse ændringer vil blive gennemført ved kongelig anordning med hjemmel i § 14, stk. 2, i lov nr. 539 af 8. juni 2006 om ændring af lov om tinglysning og forskellige andre love (Digital tinglysning).

Det vil herunder blive fastsat, at reglerne i gældsbrevslovens kapitel III om simple gældsbreve, bortset fra § 31, tillige finder anvendelse på registrerede digitale simple gældsbreve, jf. lov for Grønland om pant § 3 a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3 a

Det foreslås i § 3 a, stk. 1, at et registreret pantebrev, bortset fra et skadesløsbrev, der giver pant i fast ejendom, er negotiabelt, medmindre der i pantebrevet er indføjet ordene »ikke til ordre« eller tilsvarende forbehold.

Forslaget viderefører for registrerede digitale pantebreve det gældende princip om, at et gælds brev, der giver pant i fast ejendom, er negotiabelt, medmindre der i gælds brevet der er indføjet ordene »ikke til ordre« eller tilsvarende forbehold, jf. gældsbrevslovens § 11, stk. 2, nr. 3. Skadesløsbreve er ikke gældsbreve og kan på den baggrund hverken i dag eller efter forslaget være negotiable.

Det vil fortsat være muligt at udstede et ikkenegotiabelt pantebrev, der giver pant i fast ejendom, ved at forsyne pantebrevet med forbeholdet ”ikke til ordre” eller tilsvarende. De foreslåede regler i §§ 3 b-3 g vil ikke finde anvendelse på ikkenegotiable digitale pantebreve, der giver pant i fast ejendom.

Det foreslås i § 3 a, stk. 2, at et pantebrev, der giver pant i løsøre, ikke er negotiabelt, medmindre dette klart fremgår af pantebrevet. Skadesløsbreve er ikke negotiable pantebreve.

Forslaget viderefører for digitale pantebreve det gældende princip om, at et gælds-brev, der ikke giver pant i fast ejendom, kun er negotiabelt, hvis dette klart fremgår af gælds-brevet, jf. gælds-brevslovens §§ 11 og 26. Skadesløsbreve er ikke gælds-breve og kan på den baggrund hverken i dag eller efter forslaget være negotiable.

De foreslåede definitioner i § 3 a, stk. 1 og 2, vil få betydning i forhold til de foreslåede regler i §§ 3 b-3 g.

For de ikkenegotiable digitale pantebreve vil gælds-brevslovens regler om simple gælds-breve finde anvendelse, ligesom det i dag er tilfældet for de papirbaserede ikkenegotiable pantebreve. Dog vil gælds-brevslovens § 31 ikke længere skulle finde anvendelse, da den relevante sikringsakt ved overdragelse også af ikkenegotiable digitale pantebreve fremover vil være registrering. Undtagelsen fra gælds-brevslovens § 31 for registrerede digitale pantebreve vil blive gennemført ved kongelig anordning i medfør af § 14, stk. 2, i lov nr. 539 af 8. juni 2006 om ændring af lov om tinglysning og forskellige andre love (Digital tinglysning).

Til § 3 b

Det foreslås i § 3 b, stk. 1, at når et registreret negotiabelt pantebrev er overdraget til eje eller pant af den ifølge tingbogen berettigede og erhververen i god tro har fået registreret overdragelsen, kan erhververen ikke mødes med nogen af de af gælds-brevslovens § 15, stk. 1, omfattede indsigelser fra skyldneren.

Forslaget indebærer, at en skyldner ifølge et registreret negotiabelt pantebrev, der overdrages til eje eller pant, som udgangspunkt ikke kan gøre nogen af de af gælds-brevslovens § 15, stk. 1, omfattede indsigelser gældende over for en godtroende erhverver.

Om begrebet negotiabelt pantebrev henvises til den foreslåede § 3 a og bemærkningerne hertil.

Det er med forslaget tilsigtet at bevare den gældende retstilstand efter gældslovens § 15, der fremover ikke vil finde direkte anvendelse ved overdragelse af registrerede digitale pantebrev.

Som følge af digitaliseringen af registrerede pantebrev vil kravet om ihændevarsel i gældslovens § 15 som betingelse for ekstinktion imidlertid ikke længere kunne opfyldes. Det foreslås derfor at erstatte dette krav med et krav om registrering af overdragelsen.

I relation til erhververens gode tro vil det efter ikrafttrædelsen af digital tinglysning være bestemmelsen i lov for Grønland om pant § 1, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 1, der vil være afgørende for vurderingen heraf. Efter denne bestemmelse vil en erhverver være i god tro, hvis erhververen på tidspunktet for anmeldelsen af overdragelsen til registrering ikke kendte eller ej heller ved grov uagtsomhed var skyld i sit ukendskab til den relevante indsigelse.

Herudover er der ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet ændringer af de gældende ekstinktionsbetingelser, herunder at der skal foreligge en gyldig aftale om overdragelsen, at overdrageren havde en i formen lovlig adgang til at råde over det pågældende pantebrev, og at erhververen skal have sikret sin ret over for tredjemand.

For så vidt angår overdragelse af en håndpanteret i et ejerpantebrev (frempantsætning), antages det efter gældende ret, at dette kan ske med eller uden overdragelse af den underliggende fordring. Herudover antages det efter gældende ret, at en overdragelse af en håndpanteret med tilhørende underliggende fordringer medfører, at der i relation til sikringsakter, ekstinktion af indsigelser mv. må sondres mellem overdragelsen af panteretten og overdragelsen af den sikrede fordring, når erhververens retsstilling i forbindelse med overdragelsen skal fastlægges.

Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet nogen ændringer heri. Det betyder bl.a., at det må antages, at en erhverver i god tro i visse tilfælde vil kunne ekstingvere en svag indsigelse, f.eks. svig der er knyttet til udstedelsen af en underpanteret i et ejerpantebrev. Der vil imidlertid ikke kunne ske ekstinktion af indsigelser for så vidt angår den underliggende fordring, medmindre denne undtagelsesvis måtte være negotiabel, jf. princippet i gældslovens § 27.

Det foreslås i § 3 b, stk. 2, at skyldneren selv over for en godtroende erhverver bevarer sine indsigelser efter gældsbrevslovens § 16. Det samme gælder for skyldnerens indsigelser efter gældsbrevslovens § 17.

Forslaget indebærer, at der indsættes henvisninger til gældsbrevslovens § 16, hvorefter indsigelser om ordinære betalinger bevares selv over for en godtroende erhverver, og til gældsbrevslovens § 17, der opregner en række stærke indsigelser, som skyldneren bevarer selv over for en erhverver i god tro, herunder f.eks. falsk og forfalskning.

Der er ikke med forslaget tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand.

Det bemærkes, at hverken gældsbrevslovens § 15, stk. 1, eller § 17 kan anses for at være udtømmende, og det antages efter gældende ret, at indsigelser, der ikke er nævnt i de to bestemmelser, vil kunne henføres som henholdsvis svage eller stærke indsigelser ud fra analogiovervejelser.

Til § 3 c

Det foreslås i § 3 c, at når et registreret negotiabelt pantebrev er overdraget til eje eller pant af den ifølge tingbogen berettigede og erhververen i god tro har fået registreret sin ret, hindrer det ikke erhververens ret, at den ifølge tingbogen berettigede var umyndig eller manglede ret til at råde over pantebrevet.

Om begrebet negotiabelt pantebrev henvises til den foreslåede § 3 a og bemærkningerne hertil.

De nuværende regler i gældsbrevslovens § 14 indeholder regler, der letter omsætteligheden af omsætningsgældsbreve, herunder registrerede pantebreve, der er negotiable, ved at betrygge retsstillingen for godtroende aftaleerhververe, som det er tilfældet med reglerne i gældsbrevslovens §§ 15-18. Erhververe kan efter gældende ret således i almindelighed påregne, at de opnår den tilsagte ret over pantebrevet, når de handler med en person, der er formelt legitimeret til at disponere, og de samtidig sørger for at få pantebrevet i deres besiddelse.

Med forslaget til § 3 c er det tilsigtet at videreføre den nuværende retstilstand ved overdragelse af registrerede negotiable pantebreve, men som følge af

indførelsen af digitale pantebrev vil det nuværende krav om rådighedsberøvelse dog blive erstattet af et krav om registrering.

Herudover er der ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet ændringer af de gældende ekstinktionsbetingelser, herunder at der skal foreligge en gyldig aftale om overdragelsen, at overdrageren havde en i formen lovlig adkomst til at råde over det pågældende pantebrev, og at erhververen skal have sikret sin ret over for tredjemand.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse i et tilfælde, hvor en overdrager på falsk grundlag har opnået tingbogslegitimation. En godtroende erhverver af det registrerede digitale pantebrev, der selv får overdragelsen registreret, vil således trods den stærke indsigelse om falsk kunne vinde ret over pantebrevet og dermed ekstingvere en tidligere rettighedshaver.

Gældslovens § 14 indeholder et godtrobegreb, hvorefter en erhverver er i ond tro, hvis erhververen ved erhvervelsen handlede (simpelt) uagtsomt. Dette godtrobegreb foreslås ændret således, at det fremover kræves, at erhververen er i god tro ved anmeldelsen af sin ret til registrering i overensstemmelse med bestemmelsen herom i lov for Grønland om pant § 1, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 1. En erhverver, der efter ikrafttrædelsen af digital tinglysning erhverver et registreret digitalt pantebrev fra den ifølge tingbogen berettigede, vil således vinde ret, medmindre erhververen kender til eller ved grov uagtsomhed er skyld i sit ukendskab til, at der f.eks. er tale om en falsk tingbogslegitimation.

Til § 3 d

Det foreslås i § 3 d, stk. 1, at skyldneren over for den, som har fået registreret en overdragelse af et negotiabelt pantebrev til eje eller pant, kun kan kræve modregning med fordringer på overdrageren, hvis erhververen vidste, at skyldneren havde en fordring, der kunne benyttes til modregning, og at skyldneren ville lide tab ved overdragelsen, hvis den afskar modregning.

Det foreslås i § 3 d, stk. 2, at adgangen til at modregne fordringer, der udspringer af samme retsforhold som pantebrevsfordringen, dog bevares trods overdragelsen, medmindre andet følger af reglerne om indsigelser fra dette forhold.

Forslaget indebærer, at der indsættes en ny bestemmelse i lov for Grønland om pant svarende til den gældende bestemmelse i gældsbrevslovens § 18 om skyldnerens adgang til at modregne over for en erhverver af et omsætningsgældsbrief.

Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet nogen ændringer i retstilstanden, bortset fra at betingelsen om ihændehavelse erstattes af en betingelse om registrering af overdragelsen.

Herudover er ordet ”gældsbrevsfordring” i gældsbrevslovens § 18, stk. 2, i det foreslåede stk. 2 blevet ændret til ”pantebrevsfordring” i overensstemmelse med terminologien i lov for Grønland om pant. Der er ikke hermed tilsigtet nogen realitetsændringer.

Til § 3 e

Det foreslås i § 3 e, stk. 1, at betaling af renter og afdrag på registrerede negotiable pantebreve, når de foretages i god tro, gyldig kan ske til den, der ifølge tingbogen er beføjet til at modtage nævnte ydelser.

Om begrebet negotiabelt pantebrev henvises til den foreslåede § 3 a og bemærkningerne hertil.

Forslaget indebærer, at skyldneren fremover altid i god tro med frigørende virkning vil kunne betale renter og afdrag, uanset om disse er forfaldne eller uforfaldne, ordinære eller ekstraordinære, til den person, der efter tingbogen er beføjet til at modtage betaling. Herudover vil skyldneren som efter gældende ret altid kunne betale til den materielt berettigede.

God tro skal forstås som angivet i lov for Grønland om pant § 1, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 1.

Hvis pantebrevet overdrages til eje eller pant, vil skyldneren endvidere i visse tilfælde kunne betale med frigørende virkning til overdrageren, jf. nedenfor om det foreslåede § 3 e, stk. 2.

Det foreslås i § 3 e, stk. 2, at når et registreret negotiabelt pantebrev er overdraget til eje eller pant, kan en skyldner i god tro med frigørende virkning betale forfaldne renter til overdrageren. Det samme gælder om

afdrag, som efter det registrerede pantebrev skal betales til bestemt angivne tidspunkter.

Den foreslåede bestemmelse svarer til gældslovens § 20, stk. 1, hvorefter skyldneren med frigørende virkning kan betale forfaldne renter og ordinære afdrag til overdrageren, medmindre skyldneren vidste, at overdrageren ikke længere havde ret til at modtage betalingen, eller havde grund til mistanke derom.

Det er med den foreslåede bestemmelse tilsigtet at bevare den nugældende retstilstand, dog med den ændring at lov for Grønland om pant § 1, stk. 3, finder anvendelse ved vurderingen af skyldnerens gode tro. Herefter vil en skyldner ikke kunne betale med frigørende virkning til overdrageren, hvis skyldneren i forbindelse med betalingen er bekendt med overdragelsen eller ved grov uagtsomhed er skyld i sit ukendskab til denne.

Skyldneren vil i øvrigt som nævnt kunne betale med frigørende virkning til den materielt berettigede eller i god tro til den ifølge tingbogen berettigede i medfør af det foreslåede § 3 e, stk. 1.

Til § 3 f

Det foreslås i § 3 f, at skyldneren ifølge et registreret negotiabelt pantebrev eller ifølge en registreret underpantsætning af et ejerpantebrev kun er forpligtet til at betale gælden mod sletning af pantebrevet eller underpantsætningen fra registrering.

Om begrebet negotiabelt pantebrev henvises til den foreslåede § 3 a og bemærkningerne hertil.

Forslaget indebærer, at der indføres en regel svarende til gældslovens § 21, stk. 1, hvorefter skyldneren ved indfrielse af restgælden kan forlange udlevering af gælds brevet for at undgå ekstinktion i medfør af gældslovens § 15, stk. 1, 3. led.

Med den foreslåede bestemmelse vil en skyldner, der indfrier restgælden ifølge et registreret digitalt pantebrev, således kunne gardere sig mod ekstinktion af indfrielsen af en godtroende erhverver af pantebrevet ved at kræve pantebrevet slettet fra registrering.

Tilsvarende vil en skyldner, der indfrier restgælden ifølge en fordring, der er sikret ved underpantsætning af et ejerpantebrev, kunne gardere sig mod ekstinktion af indfrielsen af en godtroende erhverver af underpantsætningen af ejerpantebrevet ved at kræve underpantsætningen slettet fra registrering.

Sletningen af pantebrevet eller underpantsætningen fra registrering vil i praksis f.eks. kunne ske ved, at skyldneren indbetaler restgælden på en spærret konto, hvorefter beløbet frigives til kreditor, når sletningen fra registrering er foretaget, og skyldneren har fået dokumentation herfor i form af meddelelse fra Retten i Grønland.

Til § 3 g

Det foreslås i § 3 g, *stk. 1*, at hvis skyldneren ifølge et registreret negotiabelt pantebrev betaler afdrag før forfaldstid, herunder ekstraordinære afdrag, kan skyldneren kræve registreringen af pantebrevet ændret i overensstemmelse hermed. Betaler skyldneren efter forfaldstid afdrag, der efter pantebrevet skal erlægges til bestemt angivne tidspunkter, kan skyldneren kun forlange særskilt kvittering.

Det foreslåede § 3 g, *stk. 1, 1. pkt.*, tilsigter at videreføre reglen i gældslovens § 21, *stk. 2, 2. pkt.*, hvorefter skyldneren kan kræve en kvitteringspåtegning om afdrags- og rentebetalinger, der ikke er omfattet af gældslovens § 16 om ordinære betalinger, påført gældsrevet.

Med den foreslåede bestemmelse vil skyldneren således ved at kræve en betaling registreret kunne gardere sig mod ekstinktion af indsigelsen om betalingen af en godtroende erhverver af pantebrevet efter den foreslåede bestemmelse i § 3 b, *stk. 1*.

Efter det foreslåede § 3 g, *stk. 1, 2. pkt.*, vil skyldneren i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse i gældslovens § 21, *stk. 2, 1. pkt.*, alene kunne kræve særskilt kvittering for betaling af tidsfæstede afdrag efter forfaldstid. Baggrunden herfor er, at skyldneren i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 3 b, *stk. 2, 1. pkt.*, bevarer en indsigelse om, at der er betalt tidsfæstede afdrag selv over for en godtroende erhverver af pantebrevet.

Det foreslås i § 3 g, *stk. 2*, at hvis skyldforholdet er ophørt, kan skyldneren forlange pantebrevet slettet fra registrering. Er skyldforholdet ændret ved

aftale, modregningserklæring, dom eller opsigelse, kan skyldneren forlange dette registreret.

Det foreslåede § 3 g, stk. 2, tilsigter at videreføre reglen i gældslovens § 21, stk. 3, hvorefter skyldneren, når denne har interesse deri, kan kræve en kvitteringspåtegning på gælds brevet om afdrag, som er betalt, og reglen i gældslovens § 21, stk. 4, hvorefter en skyldner kan kræve at få en påtegning om, at gælds brevet er opsagt. Efter de nævnte bestemmelsers analogi kan skyldneren efter gældende ret endvidere kræve, at pantebrevet udstyres med en påtegning om, at skyldforholdet er ændret ved dom eller aftale. Skyldneren vil på den måde kunne gardere sig mod ekstinktion af de nævnte indsigelser i medfør af reglen i gældslovens § 15, stk. 3.

Med det foreslåede § 3 g, stk. 2, vil skyldneren således i stedet for en påtegning på et papirbaseret pantebrev kunne forlange at få sådanne ændringer i skyldforholdet registreret på det digitale pantebrev for at hindre ekstinktion efter den foreslåede bestemmelse i § 3 b, stk. 1. Ved opsigelse gælder dette, uanset om gælden opsiges af kreditor eller skyldneren.

Til nr. 4 og 5 (§ 4, stk. 1)

Lov for Grønland om pant § 4, stk. 1, fastsætter, at begæring om registrering indgives til landsretten. Registreringens retsvirkninger regnes fra modtagelsens dato.

Det følger af retsplejelovens §§ 746 og 749, at sager, der i henhold til lov er henlagt til behandling ved Grønlands Landsret i 1. instans, fra den 1. januar 2010 skal indbringes for Retten i Grønland til behandling i 1. instans.

Det foreslås i § 4, stk. 1, 1. pkt., at ændre ”landsretten” til ”Retten i Grønland”.

Forslaget er en konsekvens af oprettelsen af Retten i Grønland og overførelsen af Grønlands Landsrets sager i 1. instans til Retten i Grønland.

Forslaget medfører ingen realitetsændringer.

Det foreslås endvidere i § 4, stk. 1, 2. pkt., at ændre ”modtagelsens dato” til ”modtagelsen”.

Forslaget indebærer, at registreringens retsvirkninger fremover skal regnes fra det tidspunkt, hvor anmodningen om registrering modtages af Retten i Grønland.

Forslaget har sammenhæng med forslaget om digitalisering af tinglysningen i Grønland. Den digitale tinglysning indebærer bl.a., at anmodning om registrering indgives digitalt, hvor det præcise tidspunkt for modtagelsen vil blive registreret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6 og 7 (§ 4, stk. 2)

Lov for Grønland om pant § 4, stk. 2, fastsætter, at ministeren for Grønland fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved registrering.

Det foreslås i § 4, stk. 2, at ændre ”Ministeren for Grønland” til ”Justitsministeren”.

Forslaget er en konsekvens af, at justitsministeren nu er ressortansvarlig for loven.

Forslaget medfører ingen realitetsændringer.

Det foreslås endvidere at indsætte et nyt § 4, stk. 2, 2. pkt., hvorefter justitsministeren herunder kan fastsætte regler om, at registrering sker på grundlag af digitale dokumenter, om fritagelse herfor, om autoriserede anmeldere og om fuldmagter. Der kan i den forbindelse fastsættes nærmere regler om behandling af personoplysninger, herunder personnumre.

Forslaget præciserer, at de nærmere regler om fremgangsmåden ved registrering, som justitsministeren fastsætter, bl.a. kan indføre krav om, at registrering sker på grundlag af digitale dokumenter, om fritagelse herfor, om autoriserede anmeldere og om fuldmagter.

Det er hensigten, at justitsministeren med hjemmel i § 4, stk. 2, vil fastsætte de regler, som er nødvendige for, at registrering fremover sker digitalt. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes nærmere krav til registreringen af pantebreve, herunder at disse skal være behørigt stemplet, og at afgift herfor skal være betalt.

Justitsministeren vil endvidere kunne fastsætte regler om fritagelse fra at anvende det digitale selvbetjeningsystem, hvis anmelderen f.eks. af sproglige grunde ikke har mulighed for at anvende systemet, som alene vil foreligge i en dansk version, da den aftalte økonomiske ramme ikke muliggør udarbejdelse af en grønlandsk version af selvbetjeningsystemet.

Er en anmelder fritaget fra at anvende det digitale selvbetjeningsystem, vil Retten i Grønland, når den modtager en anmodning om registrering fra den pågældende, drage omsorg for, at anmodningen registreres i systemet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Lov om ægteskabets retsvirkninger, som sat i kraft for Grønland, § 37 bestemmer, at ægtepagt for at blive gyldig må registreres, og at landsdommeren fastsætter forskrifter om registreringer og kundgørelse.

Det foreslås at ophæve § 37, 2. pkt.

Forslaget har sammenhæng med forslaget om digitalisering af tinglysningen i Grønland. Forslaget om digitalisering af tinglysningen i Grønland indebærer bl.a., at justitsministeren skal udstede nye regler om registrering i medfør af lov for Grønland om pant § 4, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 6 og 7. De nye regler, som justitsministeren skal fastsætte med henblik på digitalisering af tinglysningen i Grønland, vil træde i stedet for de gældende administrative forskrifter om registrering, herunder Grønlands Landsrets regulativ af 20. juni 1968 for Grønland om registrering af andre rettigheder over fast ejendom og løsøre end pant.

På den baggrund foreslås det at ophæve bestemmelsen om, at landsdommeren fastsætter forskrifter om registreringer og kundgørelse.

Nærmere regler om digital registrering af ægtepagter vil blive fastsat med hjemmel i lov for Grønland om pant § 4, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 6 og 7.

Det bemærkes herved, at de gældende forskrifter i Grønlands Landsrets regulativ af 20. juni 1968 for Grønland om registrering af andre rettigheder

over fast ejendom og løsøre end pant i sin tid blev fastsat med hjemmel i en bekendtgørelse udstedt med hjemmel i lov for Grønland om pant § 4, stk. 2. Der er ikke efter ikrafttrædelsen den 1. juli 1993 af bemyndigelsesbestemmelsen i § 37 i lov om ægteskabets retsvirkninger fastsat nye administrative forskrifter om registrering af ægtepagter i Grønland.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2025, jf. dog stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5, § 3 og § 4.

Forslaget indebærer, at justitsministeren fastsætter, hvornår forslaget om, at Tinglysningensretten bistår Retten i Grønland med registreringsvirksomhed (tinglysning), jf. retsplejelovens § 9 a, og de foreslåede ændringer af lov for Grønland om pant og af lov om ægteskabets retsvirkninger som sat i kraft for Grønland skal træde i kraft.

Det betyder, at justitsministeren fastsætter, hvornår digital tinglysning træder i kraft i Grønland.

Den foreslåede bemyndigelse skal ses i lyset af, at de it-systemer, der skal understøtte digital tinglysning i Grønland, skal udvikles, før digital tinglysning i Grønland bliver teknisk mulig. Der vil også være behov for at konvertere registreringerne i de nuværende manuelle tingbøger til digitale registreringer.

Med hensyn til overgangsregler i forbindelse med indførelsen af digital tinglysning henvises til lovforslagets § 6 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i *stk. 3*, at regler udstedt i medfør af § 163, stk. 3, i kriminallov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1187 af 18. september 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 163, stk. 4, i kriminallov for Grønland, jf. denne lovs § 2, nr. 2.

Det drejer sig om bekendtgørelse nr. 366 af 19. april 2016 om bistandsværger beskikket i medfør af kriminallov for Grønland.

Til § 6

Bestemmelsen indeholder overgangsregler vedrørende rettigheder over registrerede pantebreve, der forud for ikrafttrædelsen af digital tinglysning i Grønland har opnået beskyttelse mod aftaler og retsforfølgning efter reglerne i gældsbrevsloven.

Gældsbrevsloven er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 104 af 31. marts 1965, jf. lovbekendtgørelse nr. 1074 af 15. september 2015.

Når digital tinglysning træder i kraft, vil de nuværende manuelle registreringer være blevet konverteret til digitale registreringer, men de papirbaserede pantebreve, der er registreret før ikrafttrædelsen af digital tinglysning, bevarer deres gyldighed – for så vidt angår ejerpantebreve dog kun i 5 år efter den digitale tinglysnings ikrafttræden – hvis pantebrevet ikke overdrages eller ændres.

Det foreslås i *stk. 1*, at rettigheder over et registreret pantebrev, der forud for ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5, har opnået beskyttelse mod aftaler og mod retsforfølgning efter reglerne i gældsbrevsloven, bevarer denne beskyttelse, jf. dog *stk. 6*.

Det betyder, at pantebreve, herunder skadesløsbreve, der er registreret før ikrafttrædelsen af digital tinglysning, forbliver gyldige. Rettigheder over sådanne pantebreve, som forud for ikrafttrædelsen af digital tinglysning er sikret efter reglerne i gældsbrevsloven, bevarer ligeledes deres beskyttelse. Der foreslås dog en undtagelse hertil for så vidt angår rettigheder over ejerpantebreve, jf. nedenfor om det foreslåede *stk. 6*. Endvidere vil et papirbaseret pantebrev kun kunne bevare sin gyldighed, så længe det ikke overdrages eller ændres, jf. nedenfor om det foreslåede *stk. 3*.

Gældsbrevsloven er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 104 af 31. marts 1965, jf. lovbekendtgørelse nr. 1074 af 15. september 2015.

Det foreslås i *stk. 2*, at rettigheder som nævnt i *stk. 1* kan registreres. Ved registreringen skal de i *stk. 1* nævnte pantebreve konverteres til digitale pantebreve.

Det betyder, at rettigheder som nævnt i stk. 1 kan registreres efter anmodning af rettighedshaveren, selv om rettigheden forud for ikrafttrædelsen af digital tinglysning er blevet beskyttet efter reglerne i gældsloven. Det vil i givet fald være et krav, at det papirbaserede pantebrev konverteres til et digitalt pantebrev i overensstemmelse med reglerne i det foreslåede stk. 4.

Det foreslås i *stk. 3*, at nye rettigheder over eller ændringer i et forud for ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5, registreret pantebrev skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler om pantebrevet og mod retsforfølgning. Dette gælder også overdragelse eller anden overførsel af pantebrevet. Ved registreringen skal pantebrevet konverteres til et digitalt pantebrev. Den aftale eller retsforfølgning, der skal kunne fortrænge en uregistreret ret over pantebrevet, skal selv være registreret og erhververen ifølge aftalen være i god tro.

Det betyder, at nye rettigheder over eller ændringer i et papirbaseret pantebrev, der er registreret før ikrafttrædelsen af digital tinglysning, kun kan opnå beskyttelse mod aftaler om pantebrevet og mod retsforfølgning ved registrering. Dette gælder også ved overdragelse eller anden overførsel af pantebrevet, og pantebrevet skal i den forbindelse konverteres til et digitalt pantebrev.

Det medfører, at et sådant papirbaseret pantebrev, der er registreret forud for ikrafttrædelsen af digital tinglysning, altid vil skulle konverteres til et digitalt pantebrev ved registrering af nye rettigheder over eller ændringer i pantebrevet.

Når et papirbaseret pantebrev konverteres til et digitalt pantebrev, har det papirbaserede pantebrev ikke længere nogen retsvirkning, jf. nedenfor om det foreslåede stk. 11.

Det foreslås i *stk. 4*, at ved anmeldelse til konvertering efter stk. 2 og 3 skal anmelderen indsende det originale pantebrev til Retten i Grønland. Er pantebrevet bortkommet, skal anmelderen, før konvertering kan finde sted, anlægge mortifikationssag efter reglerne i lov om mortifikation af værdipapirer.

Mortifikationsloven er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 104 af 31. marts 1965.

Forslaget indebærer, at konvertering af et papirbaseret pantebrev, der er registreret før ikrafttrædelsen af digital tinglysning, som udgangspunkt kun kan konverteres til et digitalt pantebrev, når Retten i Grønland har modtaget det originale pantebrev. Undtaget herfra er dog ikkenegotiable pantebreve udstedt til realkreditinstitutter i henhold til lov om realkreditlån og realkreditobligationer mv., jf. nedenfor om det foreslåede stk. 5. For ejerpantebreve gælder desuden de foreslåede regler i stk. 8-10.

I tilfælde af, at det originale pantebrev er bortkommet, vil anmelderen forud for konverteringen skulle anlægge sag til mortifikation efter reglerne i lov om mortifikation af værdipapirer som sat i kraft for Grønland, jf. lov nr. 104 af 31. marts 1965.

Der vil ved kongelig anordning i medfør af § 14, stk. 2, i lov nr. 539 af 8. juni 2006 om ændring af lov om tinglysning og forskellige andre love (Digital tinglysning) blive foretaget en ændring af mortifikationsloven som sat i kraft for Grønland, sådan at anmelderen, når et registreret pantebrev ved dom bliver erklæret dødt og magtesløst, kan kræve, at der udstedes et digitalt pantebrev svarende til det mortificerede pantebrev. Pantebrevet vil herefter anses for konverteret, og der vil kunne stiftes rettigheder mv. i overensstemmelse med reglerne herom i lov for Grønland om pant, som affattet ved lovforslagets § 3. Om retsvirkningerne af konvertering henvises i øvrigt til bemærkningerne til det foreslåede stk. 11.

Det foreslås i *stk. 5*, at ikkenegotiable pantebreve udstedt til realkreditinstitutter i henhold til lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. anses for konverteret fra ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5.

Det betyder, at ikkenegotiable pantebreve udstedt til realkreditinstitutter i henhold til lov om realkreditlån og realkreditobligationer mv. på tidspunktet for ikrafttrædelsen af digital tinglysning vil være at anses for konverterede pantebreve. Konverteringen sker således automatisk, og der er derfor ikke behov for, at det originale pantebrev indsendes i forbindelse med konverteringen til et digitalt pantebrev. Om retsvirkningerne af konvertering henvises i øvrigt til bemærkningerne til det foreslåede stk. 11.

Det foreslås i *stk. 6*, at rettigheder i registrerede ejerpantebreve, som inden ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5, har opnået beskyttelse mod aftaler og mod retsforfølgning efter reglerne i gældsbrevsloven, senest 5 år efter denne dato skal registreres efter reglerne i lov for Grønland om pant for at bevare denne beskyttelse. Det er tilstrækkeligt for overholdelse af fristen, at rettigheden er anmeldt til registrering, og at der er indsendt fornøden dokumentation efter *stk. 8* inden fristens udløb. Ved registrering af rettigheder i et ejerpantebrev som nævnt i 1. pkt. skal ejerpantebrevet konverteres til et digitalt ejerpantebrev.

Det betyder, at papirbaserede ejerpantebreve forbliver gyldige ved ikrafttrædelsen af digital tinglysning, men at rettigheder, der har opnået beskyttelse mod aftaler og mod retsforfølgning efter gældsbrevslovens bestemmelser, kun bevarer beskyttelsen i en periode på 5 år fra dette tidspunkt. Efter fristens udløb vil ejerpantebrevene således fortsat være gyldige, men håndpanthavere vil ikke længere være beskyttet mod nye aftaler om pantebrevet eller mod retsforfølgende kreditorer. Hertil kræves registrering efter reglerne i lov for Grønland om pant § 1 a, *stk. 1*, som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 2.

Rettighedshavere med håndpant i registrerede negotiable ejerpantebreve vil forud for ikrafttrædelsen af digital tinglysning normalt have sikret deres ret ved rådighedsberøvelse i medfør af gældsbrevslovens regler, således at den primære håndpanthaver vil have ejerpantebrevet fysisk i sin besiddelse, mens øvrige håndpanthavere vil have sikret deres ret ved at give bindende underretning til den primære håndpanthaver. Efter den foreslåede bestemmelse vil sådanne håndpantrettigheder skulle registreres inden udløbet af 5-årsfristen som underpant i medfør af de foreslåede bestemmelser herom i lov for Grønland om pant for at bevare beskyttelsen mod aftaler om ejerpantebrevet og mod indbrudspant eller retsforfølgning mod pantet. Efter udløbet af fristen vil nye underpanthavere, der i god tro registrerer deres ret, således kunne ekstingvere håndpanthaveres uregistrerede rettigheder.

Indbrudspanthavere eller udlægshavere, der forud for lovens ikrafttræden har opnået beskyttelse inden for et ejerpantebrevs ramme ved at registrere deres ret i medfør af lov for Grønland om pant § 1, *stk. 1*, samt ved i medfør af gældsbrevslovens § 14 at give meddelelse til den primære håndpanthaver, vil ikke skulle foretage sig yderligere for at bevare beskyttelsen af denne ret efter lovens ikrafttræden.

Nye indbrudspanthavere, der efter udløbet af tidsfristen sikrer deres ret i medfør af lovens bestemmelser herom, vil kunne ekstingvere håndpanthavere, der ikke inden udløbet af 5-års fristen har fået registreret deres (under)panteret. Det samme vil være tilfældet med udlægshavere i fast ejendom, der registrerer deres ret inden for rammen af et ejerpantebrev, der er placeret sidst i prioritetsordenen i den pantsatte ejendom. Udlægshavere i løsøre vil straks fra udlæggets foretagelse ekstingvere håndpanthavere, der ikke inden udløbet af 5-års fristen har fået registreret deres (under)panteret, idet udlæg i løsøre ikke skal registreres.

Det antages, at rettighedshavere over registrerede ikkenegotiable ejerpantebreve med hjemmel i gældsbrevslovens § 31, stk. 4, om gældsbreve af særlig beskaffenhed, hvor skyldneren ikke frigøres ved betaling til andre end ihændehaveren, forud for lovens ikrafttræden vil kunne sikre deres ret ved at foretage rådighedsberøvelse.

Håndpantrettigheder over et ikkenegotiabelt ejerpantebrev, der er sikret forud for lovens ikrafttræden ved rådighedsberøvelse, må i overensstemmelse med, hvad der gælder for rettigheder over et negotiabelt ejerpantebrev, ligeledes registreres inden for fristen for at bevare denne beskyttelse mod nye aftaler, der i god tro indgås om ejerpantebrevet, og mod retsforfølgning.

Det bemærkes herved, at det som led i indførelsen af digital tinglysning ved kongelig anordning i medfør af § 14, stk. 2, i lov nr. 539 af 8. juni 2006 om ændring af lov om tinglysning og forskellige andre love (Digital tinglysning) vil blive fastsat, at gældsbrevslovens § 31 – og dermed § 31, stk. 4 – fremover ikke finder anvendelse på registrerede digitale pantebreve, da den relevante sikringsakt ved overdragelse og stiftelse af nye rettigheder over registrerede pantebreve efter ikrafttrædelsen af digital tinglysning i alle tilfælde vil være registrering.

Med det foreslåede stk. 6, 2. pkt., præciseres, at der til overholdelse af den i 1. pkt. nævnte frist stilles krav om, at rettigheden er anmeldt til registrering, og at der er indsendt den fornødne dokumentation efter den foreslåede bestemmelse i stk. 8, inden fristens udløb. Det betyder, at anmeldelsen til registrering skal være registreret, og at dokumentationen skal være kommet frem til Retten i Grønland senest på femårsdagen fra ikrafttrædelsen af digital tinglysning.

Efter det foreslåede stk. 6, 3. pkt., skal der i lighed med, hvad der er bestemt i stk. 2 for almindelige pantebrev, ved registrering af rettigheder som nævnt i 1. pkt. foretages en konvertering af ejerpantebrevet til et digitalt ejerpantebrev.

Det foreslås i *stk. 7*, at nye rettigheder over eller ændringer i et forud for lovens ikrafttræden registreret ejerpantebrev skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler om pantebrevet og mod aftaler om eller retsforfølgning mod pantet. Dette gælder også overdragelse eller anden overførsel af rettigheder over ejerpantebrevet. Ved registreringen skal ejerpantebrevet konverteres til et digitalt ejerpantebrev. Lov for Grønland om pant § 1 a, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 2, finder anvendelse.

Forslaget indebærer, at foretagelse af ændringer i og stiftelse af rettigheder – herunder overdragelse eller anden overførsel – over et papirbaseret ejerpantebrev skal registreres for at opnå omsætningsbeskyttelse. Ejerpantebrevet vil i forbindelse hermed skulle konverteres til et digitalt ejerpantebrev.

Efter ikrafttrædelsen af digital tinglysning vil det ikke længere vil være muligt at opnå en omsætningsbeskyttet ret ved at få håndpant i et ejerpantebrev og i den forbindelse foretage rådighedsberøvelse enten ved at få ejerpantebrevet fysisk i sin besiddelse eller give bindende underretning til den primære håndpanthaver. Det afgørende vil i stedet være, om rettigheden over ejerpantebrevet er registreret. Rettigheder i et ejerpantebrev vil efter ikrafttrædelsen af digital tinglysning skulle stiftes som underpant, jf. lov for Grønland om pant § 1 a, som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 2. Det følger af denne bestemmelse, at den nødvendige og tilstrækkelige sikringsakt ved stiftelse af primære underpanterettigheder er registrering. Er der tale om stiftelse af senere rettigheder i eller inden for rammen af et ejerpantebrev vil der – ud over at rettigheden vil skulle registreres – også skulle gives underretning til en primær underpanthaver for at afskære denne fra at udvide gælden inden for ejerpantebrevets ramme, jf. det foreslåede § 1 a, stk. 3, i lov for Grønland om pant. Særligt for så vidt angår overdragelse eller anden overførsel af underpanterettigheder i et ejerpantebrev, følger det af § 1 a, stk. 4, at sådanne dispositioner skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om pantebrevet, og mod retsforfølgning.

Det foreslåede stk. 7, 4. pkt., der henviser til lov for Grønland om pant § 1 a, præciserer, at stiftelse af nye rettigheder over et forud for lovens ikrafttræden registreret papirbaseret ejerpantebrev alene kan ske ved underpant sætning i overensstemmelse med reglerne herom i § 1 a, stk. 1-3, og at overdragelse eller anden overførsel af en forud for lovens ikrafttræden stiftet håndpanterrettighed – ligesom det er tilfældet med overdragelse mv. af underpanterrettigheder – skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om pantebrevet, og mod retsforfølgning.

Det foreslås i stk. 8, at ved konvertering efter stk. 6 og 7 skal anmelderen indsende det originale ejerpantebrev til Retten i Grønland. Er ejerpantebrevet bortkommet, skal anmelderen, før konvertering kan finde sted, anlægge mortifikations sag efter reglerne i lov om mortifikation af værdipapirer, jf. dog stk. 10. Anmelderen skal endvidere angive, hvorvidt der består andre rettigheder i ejerpantebrevet eller inden for rammen af ejerpantebrevet, samt i givet fald angive rettighedshavernes identitet og rettighedernes indbyrdes placering i prioritetsordenen.

Det betyder, at anmelderen ved konverteringen skal indsende det originale papirbaserede ejerpantebrev til Retten i Grønland. Hvis ejerpantebrevet er bortkommet, skal der, før konverteringen kan finde sted, anlægges en mortifikations sag efter reglerne i mortifikationsloven, jf. hertil stk. 6 om fristen for indsendelse af dokumentation herfor. Dette gælder dog ikke ejerpantebrev, der falder ind under den foreslåede undtagelsesbestemmelse i stk. 10.

Hvis ejerpantebrevet er bortkommet, vil anmelderen forud for konverteringen således skulle anlægge sag til mortifikation efter reglerne i lov om mortifikation af værdipapirer og indsende dokumentation herfor til Retten i Grønland. Der vil ved kongelig anordning i medfør af § 14, stk. 2, i lov nr. 539 af 8. juni 2006 om ændring af lov om tinglysning og forskellige andre love (Digital tinglysning) blive foretaget en ændring af mortifikationslovens som sat i kraft for Grønland, sådan at anmelderen, når et registreret pantebrev ved dom bliver erklæret dødt og magtesløst, kan kræve, at der udstedes et digitalt pantebrev svarende til det mortificerede pantebrev. Ejerpantebrevet vil herefter anses for konverteret, og der vil kunne stiftes rettigheder mv. i overensstemmelse med reglerne herom i lov for Grønland om pant, som affattet ved lovforslagets § 3. Om retsvirkningerne af konvertering henvises der til bemærkningerne til det foreslåede stk. 11.

Efter det foreslåede stk. 8, 3. pkt., påhviler det anmelderen på tidspunktet for konverteringen af et ejerpantebrev at lade oplysninger om eventuelle rettighedshaveres identitet og deres indbyrdes placering i prioritetsordenen i ejerpantebrevet eller inden for ejerpantebrevets ramme registrere. Anmelderen må typisk forventes at være en primær håndpanthaver, der på baggrund af kravet om rådighedsberøvelse som sikringsakt i medfør af gældslovens §§ 14 og 22 og § 31, stk. 4, besidder ejerpantebrevet såvel på egne som på eventuelle andre rettighedshaveres vegne. Det vil således være den primære håndpanthaver, der ligger inde med de nødvendige oplysninger om eventuelle øvrige rettighedshaveres identitet og deres placering i prioritetsordenen i og inden for rammen af ejerpantebrevet. Anmelderen vil derfor i forbindelse med anmeldelse til Retten i Grønland skulle oplyse om noterede (sekundære) rettigheder i medfør af gældslovens §§ 14 og 22 og § 31, stk. 4.

Begår anmelderen fejl i forbindelse med denne registrering, vil rettighedshavere mv., der måtte lide tab som følge heraf, kunne rejse et erstatningskrav mod anmelderen i medfør af grønlandsk rets almindelige regler herom. Anmelderen vil alene kunne drages til ansvar for fejlregistrering af de af anmelderen kendte og noterede sekundære rettigheder. Har en sekundær rettighedshaver således forsømt at anmelde sin ret over for anmelderen, vil anmelderen ikke kunne drages til ansvar for tab, som den sekundære rettighedshaver måtte lide som følge af, at rettigheden ikke registreres i det konverterede digitale ejerpantebrev. Det samme gør sig gældende, hvis der forud for anmeldelsen er sket ændringer i prioritetsstillingen, som anmelderen ikke er gjort bekendt med.

Er en sekundært berettiget ikke enig i anmelderens registrering om prioritetsstillingen mv., vil spørgsmålet kunne søges afklaret ved civilt søgsmål.

Forsømmer en primær håndpanthaver at få konverteret det papirbaserede ejerpantebrev inden for den i loven fastsatte frist, vil panthaveren, ud over at miste sin egen beskyttelse mod nye aftaler, indbrudspant og mod retsforfølgning, efter omstændighederne kunne blive erstatningsansvarlig over for øvrige rettighedshavere, der måtte lide tab som følge af den manglende konvertering.

Konverteringen vil også kunne gennemføres på et tidspunkt, hvor ejerpantebrevet ikke aktuelt danner grundlag for belåning. Ejerpantebrevet vil i sådan en situation typisk være tilbagetransporteret til ejeren, der vil kunne foretage en konvertering ved at indsende det papirbaserede ejerpantebrev til Retten i Grønland.

Det foreslås i *stk. 9*, at ihændeholderen af et ejerpantebrev som nævnt i *stk. 6 og 7* på begæring af pantsætteren eller af andre rettighedshavere har pligt til at medvirke til gennemførelsen af en konvertering af ejerpantebrevet efter *stk. 8*.

Det betyder, at en rettighedshaver, der har det originale papirbaserede ejerpantebrev i hænde, på begæring af pantsætteren eller af andre rettighedshavere har pligt til at medvirke til konvertering efter *stk. 8*. Baggrunden herfor er, at der i den foreslåede bestemmelse i *stk. 8, 1. pkt.*, stilles krav om, at det originale papirbaserede ejerpantebrev indsendes til Retten i Grønland forud for konverteringen. Hertil kommer, at der i *stk. 8, 3. pkt.*, stilles forslag om, at anmelderen skal angive, hvorvidt der består andre rettigheder i ejerpantebrevet eller inden for rammen af ejerpantebrevet, samt i givet fald angive rettighedshavernes identitet og rettighedernes indbyrdes placering i prioritetsordenen. Uden den foreslåede bestemmelse ville en primær håndpanthaver, der har ejerpantebrevet i sin besiddelse, således inden for 5-årsfristen kunne hindre en konvertering og dermed hindre, at ejeren af den pantsatte genstand kan stifte yderligere rettigheder i ejerpantebrevet.

Det foreslåede *stk. 9* pålægger en primær håndpanthaver, der ikke selv ønsker at foretage konverteringen, at medvirke til denne, herunder ved at udlevere ejerpantebrevet og oplysninger om eventuelle yderligere rettighedshavere til den sekundære rettighedshaver, der herefter vil kunne foretage den nødvendige konvertering af det papirbaserede ejerpantebrev forud for registrering af sin underpanteret.

Forsømmer en primær håndpanthaver sin pligt til at medvirke, vil der efter omstændighederne kunne ifaldes erstatningsansvar over for øvrige rettighedshavere, der måtte lide tab som følge af den manglende medvirken.

Det foreslås i *stk. 10*, at ejerpantebreve med sikkerhed i fast ejendom, hvor hovedstolen maksimalt udgør 50.000 kr., på begæring af en anmelder, der

har fået registreret en meddelelspåtegning, kan konverteres til et digitalt ejerpantebrev.

Det betyder, at der ved konvertering af et ejerpantebrev med sikkerhed i fast ejendom, hvor hovedstolen maksimalt udgør 50.000 kr., ikke kræves indsendelse af det originale pantebrev, hvis anmelderen er identisk med den, der ifølge tingbogen har fået registreret en meddelelspåtegning vedrørende det pågældende ejerpantebrev.

Reglen tager særligt sigte på ejerpantebreve, der ligger til sikkerhed for ejerforeningers krav på betaling af bidrag mv. mod et medlem af foreningen. Sådanne ejerpantebreve vil ofte være registreret og derefter håndpantset til ejerforeningen mange år tilbage, hvorved de originale pantebreve vil kunne være vanskelige at fremskaffe. Hertil kommer, at det vil kunne være vanskeligt at fremskaffe alle håndpantsetningserklæringer fra de enkelte medlemmer af foreningen.

Da ejerpantebrevene må antages permanent at ligge til sikkerhed for foreningens krav mod de til enhver tid værende medlemmer af foreningen, og derudover typisk ikke vil være pantsat til sekundære rettighedshavere, må der således være en formodning for, at ejerforeningen er den eneste rettighedshaver over ejerpantebrevet. Ejerforeninger vil derfor på begæring kunne konvertere ejerpantebreve efter den foreslåede bestemmelse uden at indsende disse til Retten i Grønland, forudsat at ejerforeningen har fået lyst en meddelelspåtegning på ejendommen.

Det foreslås i *stk. 11*, at et papirbaseret pantebrev efter konvertering til et digitalt pantebrev ikke længere har nogen retsvirkning.

Det betyder, at det papirbaserede pantebrev efter konverteringen til et digitalt pantebrev vil miste sine retsvirkninger. Med kravet om indsendelse eller mortifikation af de originale papirbaserede ejerpantebreve – bortset fra de i *stk. 5* og *10* nævnte pantebreve – som betingelse for konvertering, vil der i øvrigt ikke kunne opstå misbrug i form af sideløbende anvendelse af det papirbaserede og det digitale pantebrev. For de i *stk. 5* og *10* nævnte pantebreve vil der som følge af de særlige forhold og regler, disse er underlagt, ikke være behov for, at de indsendes til Retten i Grønland i forbindelse med en konvertering.

Konverteringen har ingen retsvirkning i relation til uregistrerede dokumenter, der er udstedt i tilknytning til eller som supplement til det registrerede pantebrev.

Det foreslås i *stk. 12*, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om krav til anmeldelsen i forbindelse med konvertering af papirbaserede pantebreve til digitale pantebreve. Der kan i den forbindelse fastsættes nærmere regler om behandling af personoplysninger, herunder personnumre.

Til § 7

Det foreslås, at genparterne af de inden ikrafttrædelsen af denne lovs § 1, nr. 5, registrerede dokumenter er gjort tilgængelige i en digital akt, kan disse tilintetgøres.

I forbindelse med overgangen til digital tinglysning vil den eksisterende akt, der indeholder genparter af alle aktuelle tinglyste dokumenter, blive skannet. Papirakten bliver herved tilgængelig i digital form.

Den foreslåede § 7 foreslås indført med henblik på, at Retten i Grønland kan tilintetgøre de betydelige mængder af papir, der findes i den eksisterende papirakt, og som overflødiggøres i forbindelse med, at den digitale akt bliver etableret.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
	<p>I retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1186 af 18. september 2023, som ændret ved lov nr. 1781 af 28. december 2023, § 2 i lov nr. 1782 af 28. december 2023, § 4 i lov nr. 1794 af 28. december 2023 og § X i lov nr. [...], foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 7. Grønlands Landsret består af en landsdommer, der udnævnes af kongen, jf. § 13.</p> <p><i>Stk. 2.</i> I sager, der er afgjort af Retten i Grønland som 1. instans, tiltrædes landsretten under hovedforhandlingen af yderligere 2 landsdommere fra Danmark, jf. § 14. Landsdommeren ved Grønlands Landsret, som er rettens formand, kan beslutte, at landsretten skal tiltrædes af 2 landsdommere også uden for hovedforhandlingen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Ved Grønlands Landsret virker et antal fuldmægtige, jf. § 15.</p> <p><i>Stk. 4.</i> En fuldmægtig kan behandle sager, der hører under landsretten, i det omfang landsdommeren bestemmer det.</p>	<p>1. § 7, <i>stk. 1</i>, affattes således:</p> <p style="padding-left: 40px;">»Grønlands Landsret består af 2 landsdommere, heraf 1 administrerende landsdommer. Landsdommerne udnævnes af kongen, jf. § 13.«</p> <p>2. I § 7 indsættes efter <i>stk. 1</i> som nyt stykke:</p> <p style="padding-left: 40px;">»<i>Stk. 2.</i> I afgørelsen af sager ved Grønlands Landsret deltager 1 dommer, jf. dog <i>stk. 3</i>. Den administrerende landsdommer træffer efter forhandling med den anden landsdommer bestemmelse om sagernes fordeling mellem dommerne.«</p> <p><i>Stk. 2-4</i> bliver herefter <i>stk. 3-5</i>.</p> <p>3. § 7, <i>stk. 2</i>, der bliver <i>stk. 3</i>, affattes således:</p> <p style="padding-left: 40px;">»<i>Stk. 3.</i> I sager, der er afgjort af Retten i Grønland som 1. instans, deltager 3 dommere under hovedforhandlingen. Retsformanden kan beslutte, at der skal deltage 3 dommere også uden for hovedforhandlingen. Når der deltager 3 dommere, tiltrædes landsretten af 1 landsdommer fra</p>

§ 11. Dommerrådet består i de i § 10, stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte tilfælde af 5 medlemmer: landsdommeren ved Grønlands Landsret (formand), den administrerende dommer ved Retten i Grønland, en kredsdommer og 2 repræsentanter for offentligheden.

Stk. 2. Dommerrådet består i de i § 10, stk. 1, nr. 3 og 4, nævnte tilfælde af 3 medlemmer: landsdommeren ved Grønlands Landsret (formand), den administrerende dommer ved Retten i Grønland og en kredsdommer.

Stk. 3-5. ---

§ 14. ---

Stk. 2. tk. Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret beskikker hver især efter ansøgning et passende antal af de i stk. 1 nævnte landsdommere. Landsretternes præsidenter fastsætter efter forhandling med de beskikkede landsdommere og med landsdommeren ved Grønlands Landsret sagernes fordeling mellem sig.

§ 22. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. 1-årsfristen kan dog forlænges i op til 1 år ad gangen, hvis der gives samtykke. For dommeren ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af den administrerende dommer ved

Danmark, jf. § 14. Foreligger der særlige omstændigheder, kan landsretten dog tiltrædes af 2 landsdommere fra Danmark.«

4. I § 7, *stk. 4*, der bliver *stk. 5, § 11, stk. 1 og 2, § 14, stk. 2, 2. pkt., 2 steder i § 22, stk. 3, 2. pkt., § 23, stk. 3, § 33, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 1 pkt., § 35, stk. 3, og § 38, stk. 1, 2. pkt.,* ændres »landsdommeren« til: »den administrerende landsdommer«.

Retten i Grønland, for den administrerende dommer ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af landsdommeren ved Grønlands Landsret, og for landsdommeren ved Grønlands Landsrets vedkommende skal samtykke gives af Højesterets præsident.

Stk. 4-5. ---

§ 23. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Højesterets præsident træffer efter forhandling med henholdsvis den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret bestemmelse om, hvilke forretninger der skal varetages af den midlertidigt beskikkede dommer.

Stk. 4. ---

§ 33. ---

Stk. 2. Indberetning om bierhverv indgives for den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret til Højesterets præsident og for dommeren ved Retten i Grønland til den administrerende dommer ved Retten i Grønland. Højesterets præsident og den administrerende dommer ved Retten i Grønland udøver hver især de beføjelser vedrørende bierhverv og den disciplinærmyndighed, der

tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Stk. 3. Klage over dommeren ved Retten i Grønland skal indgives til den administrerende dommer ved Retten i Grønland eller til Den Særlige Klageret, og klage over den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret skal indgives til Højesterets præsident eller til Den Særlige Klageret. Klage skal indgives, senest 4 uger efter at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

§ 35. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Doms mændene ved Retten i Grønland og Grønlands Landsret vælges af Landstinget efter indstilling fra henholdsvis den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren.

Stk. 4. ---

§ 38. Antallet af domsmænd ved kredsretterne og Retten i Grønland fastsættes af den administrerende dommer ved Retten i Grønland. Antallet af domsmænd ved Grønlands Landsret fastsættes af landsdommeren. Antallet skal fastsættes således, at en domsmand må ventes at komme til at virke 4 gange årligt.

Stk. 2. ---

	<p>5. Efter § 9 indsættes før overskriften før § 10:</p> <p>»§ 9 a. Tinglysningensretten, jf. § 18 i den danske retsplejelov, bistår Retten i Grønland med registreringsvirksomhed (tinglysning). Den administrerende dommer ved Retten i Grønland kan bemyndige Tinglysningensrettens personale til at behandle registreringsager, hvis der ikke skal træffes afgørelse i tvistigheder.«</p>
<p>§ 13. Dommerne ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret skal have bestået juridisk kandidateksamen.</p> <p><i>Stk. 2-7. ---</i></p> <p>§ 24. Hvis det er nødvendigt, fordi dommerne ved Retten i Grønland er inhabile eller landsdommeren ved Grønlands Landsret er inhabil, beskikker Højesterets præsident en sættestemmer.</p> <p>§ 33. Dommerne ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret gælder med hensyn til bierhverv, disciplinærforfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov.</p> <p><i>Stk. 2-3. ---</i></p>	<p>6. I § 13, stk. 1, § 24 og § 33, stk. 1, ændres »landsdommeren« til: »landsdommerne«.</p>
<p>§ 14. De landsdommere, som efter § 7, stk. 2, skal tiltræde Grønlands Landsret, skal være udnævnt som landsdommere i Danmark.</p>	<p>7. I § 14, stk. 1, ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.</p>

<p><i>Stk. 2.</i> Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret beskikker hver især efter ansøgning et passende antal af de i stk. 1 nævnte landsdommere. Landsretternes præsidenter fastsætter efter forhandling med de beskikkede landsdommere og med landsdommeren ved Grønlands Landsret sagernes fordeling mellem sig.</p>	<p>8. I § 14, stk. 2, 2. pkt., ændres »sig« til: »de beskikkede landsdommere«.</p>
<p>§ 22. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> 1-årsfristen kan dog forlænges i op til 1 år ad gangen, hvis der gives samtykke. For dommeren ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af den administrerende dommer ved Retten i Grønland, for den administrerende dommer ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af landsdommeren ved Grønlands Landsret, og for landsdommeren ved Grønlands Landsrets vedkommende skal samtykke gives af Højesterets præsident. <i>Stk. 4-5.</i> ---</p>	<p>9. I § 22, stk. 3, 2. pkt., ændres »administrerende dommer ved Retten i Grønlands« til: »administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsrets«.</p>
<p>§ 24. Hvis det er nødvendigt, fordi dommerne ved Retten i Grønland er inhabile eller landsdommeren ved Grønlands Landsret er inhabil, beskikker Højesterets præsident en sættestemmer.</p>	<p>10. I § 24 udgår »er inhabile«, og »inhabil« ændres til: »inhabile«.</p>
	<p>11. Efter § 24 indsættes før overskriften før § 25: »§ 24 a. En dommer, der er pensioneret på grund af alder eller</p>

	<p>svagelighed, kan af den administrerende dommer ved Retten i Grønland tilkaldes for at virke som dommer ved en kredsret eller Retten i Grønland eller af den administrerende landsdommer for at virke som dommer ved Grønlands Landsret i en nærmere bestemt periode. Kun under særlige omstændigheder kan tilkaldeperioden forlænges ud over dommerens fyldte 74. år.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til fuldmægtige ved domstolene.«</p>
	<p>12. Efter § 32 indsættes:</p> <p>»§ 32 a. Reglerne i §§ 26 og 28-32 finder tilsvarende anvendelse på kredsdommere, der tilkaldt efter § 24 a.«</p>
<p>§ 33. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Indberetning om bierhverv indgives for den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret til Højesterets præsident og for dommeren ved Retten i Grønland til den administrerende dommer ved Retten i Grønland. Højesterets præsident og den administrerende dommer ved Retten i Grønland udøver hver især de beføjelser vedrørende bierhverv og den disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Klage over dommeren ved Retten i Grønland skal indgives til den administrerende dommer ved</p>	<p>13. I § 33, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, indsættes efter »Højesterets præsident«: », for landsdommeren ved Grønlands Landsret til den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret«.</p> <p>14. I § 33, <i>stk. 2, 2. pkt.</i>, indsættes efter »Højesterets præsident«: », den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret«.</p> <p>15. I § 33, <i>stk. 3, 1. pkt.</i>, indsættes efter »Retten i Grønland eller til Den Særlige Klageret,«: »klage over landsdommeren ved Grønlands</p>

<p>Retten i Grønland eller til Den Særlige Klageret, og klage over den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret skal indgives til Højesterets præsident eller til Den Særlige Klageret. Klage skal indgives, senest 4 uger efter at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.</p>	<p>Landsret skal indgives til den administrerende landsdommer ved Grønlands Landsret eller til Den Særlige Klageret,«.</p>
<p>§ 34. For fuldmægtige ved Retten i Grønland og Grønlands Landsret og for midlertidigt beskikkede dommere og landsdommere ved Retten i Grønland og Grønlands Landsret, der ikke er udnævnte dommere, gælder med hensyn til ændring af tjenestested, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse §§ 54-55 i den danske retsplejelov.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Landsdommeren ved Grønlands Landsret eller den administrerende dommer ved Retten i Grønland udøver den disciplinærmyndighed, som tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.</p> <p><i>Stk. 3.</i> ---</p> <p>§ 35. ---</p> <p><i>Stk. 2-3.</i> ---</p> <p><i>Stk. 4.</i> Landsdommeren kan bestemme, at en domsmand kan fungere uden for den retskreds, hvor denne er valgt.</p>	<p>16. I § 34, <i>stk. 1</i>, ændres »og for« til: », for«, og efter »udnævnte dommere, « indsættes: »og for dommere og fuldmægtige tilkaldt efter § 24 a«.</p> <p>17. I § 34, <i>stk. 2</i>, § 35, <i>stk. 4</i>, § 37, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, og § 743, <i>stk. 1</i>, ændres »Landsdommeren« til: »Den administrerende landsdommer«.</p>

<p>§ 37. --- <i>Stk. 2.</i> Landsdommeren afgør, om en person opfylder betingelserne for at være domsmand, og om en anmodning om fritagelse skal imødekommes. Afgørelserne kan ikke påklages.</p> <p>§ 743. Rådet for Grønlands Retsvæsen består af 17 medlemmer: Landsdommeren i Grønland, den administrerende dommer ved Retten i Grønland, 1 kredsdommer, politidirektøren i Grønland, lederen af kriminalforsorgen i Grønland, landsforsvareren i Grønland, 1 advokat, 1 forsvarer, 1 universitetslærer, 2 repræsentanter for Grønlands Selvstyre, 1 kommunal repræsentant, 1 repræsentant for Justitsministeriet, 1 repræsentant for Domstolsstyrelsen, 1 repræsentant for Direktoratet for Kriminalforsorgen, 1 repræsentant for Rigsadvokaten og 1 repræsentant for Rigspolitiet.</p> <p><i>Stk. 2-4. ---</i></p>	
	<p>18. Efter § 128 a indsættes i <i>kapitel 10</i>:</p> <p>»§ 128 b. Retten kan bestemme, at processkrifter i civile sager skal forsynes med original underskrift, når den finder anledning hertil.«</p>
<p>§ 515. --- <i>Stk. 2.</i> Ansøgning om tilladelse til anke efter stk. 1 skal, senest 8 uger efter at dommen er afsagt, indgives til landsdommeren, der</p>	<p>19. I § 515, <i>stk. 2, 1. og 2. pkt.</i>, § 526, <i>stk. 2, 1. og 3. pkt.</i>, § 564, <i>stk. 2, 1. og 3. pkt.</i>, § 577, <i>stk. 2, 1. og 3. pkt.</i>, og § 585, <i>stk. 2, 1. og 3. pkt.</i>, ændres</p>

<p>afgiver en udtalelse om ansøgningen og videresender den til Procesbevillingsnævnet.</p> <p>Ansøgningen kan også indgives direkte til Procesbevillingsnævnet, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen. Nævnet kan undtagelsesvis give tilladelse, hvis ansøgningen indgives senere end den nævnte frist, men senest 1 år efter at dommen er afsagt.</p> <p>§ 526. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ansøgning om tilladelse til kære efter stk. 1 skal indgives til landsdommeren, senest 4 uger efter at afgørelsen er truffet, jf. dog § 518, stk. 2. Landsdommeren afgiver en udtalelse om ansøgningen og videresender den til Procesbevillingsnævnet.</p> <p>Ansøgningen kan også indgives direkte til Procesbevillingsnævnet, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen. Nævnet kan undtagelsesvis give tilladelse, hvis ansøgningen indgives senere end den nævnte frist, men senest 6 måneder efter at afgørelsen er truffet.</p> <p>§ 564. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ansøgning om tilladelse til anke skal, senest 4 uger efter at dommen er afsagt, indgives til landsdommeren, der afgiver en udtalelse om ansøgningen og videresender den til Procesbevillingsnævnet. Skal</p>	<p>»landsdommeren« til: »Grønlands Landsret«.</p>
---	---

dommen forkyndes, regnes fristen dog for tiltaltes vedkommende fra forkyndelsen. Ansøgningen kan også indgives direkte til Procesbevillingsnævnet, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen. Nævnet kan undtagelsesvis give tilladelse, hvis ansøgningen indgives senere end den nævnte frist, men senest 1 år efter at dommen er afsagt.

Stk. 3. ---

§ 577. ---

Stk. 2. Ansøgning om tilladelse til kære efter stk. 1 skal, senest 4 uger efter at afgørelsen er truffet, indgives til landsdommeren, der afgiver en udtalelse om ansøgningen og videresender den til Procesbevillingsnævnet. Er afgørelsen truffet, uden at ansøgeren har været til stede, og uden at vedkommende på forhånd var underrettet om tidspunktet for afgørelsen, regnes fristen dog fra den dag, hvor meddelelse om afgørelsen kan antages at være kommet frem til den pågældende. Ansøgningen kan også indgives direkte til Procesbevillingsnævnet, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen. Nævnet kan undtagelsesvis give tilladelse, hvis ansøgningen indgives senere end den nævnte frist, men senest 1 år efter afgørelsen.

§ 585. ---

<p><i>Stk. 2.</i> Anmodning om genoptagelse sker ved en skriftlig ansøgning, der indgives til landsdommeren. Landsdommeren afgiver en udtalelse om anmodningen og videresender ansøgningen til Den Særlige Klageret. Ansøgningen kan også indgives direkte til Den Særlige Klageret, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen.</p> <p><i>Stk. 3-4. ---</i></p>	
<p>§ 526. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ansøgning om tilladelse til kære efter stk. 1 skal indgives til landsdommeren, senest 4 uger efter at afgørelsen er truffet, jf. dog § 518, stk. 2. Landsdommeren afgiver en udtalelse om ansøgningen og videresender den til Procesbevillingsnævnet. Ansøgningen kan også indgives direkte til Procesbevillingsnævnet, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen. Nævnet kan undtagelsesvis give tilladelse, hvis ansøgningen indgives senere end den nævnte frist, men senest 6 måneder efter at afgørelsen er truffet.</p> <p>§ 585. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Anmodning om genoptagelse sker ved en skriftlig ansøgning, der indgives til landsdommeren. Landsdommeren afgiver en udtalelse om anmodningen og videresender ansøgningen til Den Særlige</p>	<p>20. I § 526, stk. 2, 2. pkt., og § 585, stk. 2, 2. pkt., ændres »Landsdommeren« til: »Grønlands Landsret«.</p>

<p>Klageret. Ansøgningen kan også indgives direkte til Den Særlige Klageret, der i så fald indhenter en udtalelse fra landsdommeren om sagen.</p> <p><i>Stk. 3-4. ---</i></p>	
<p>§ 598. --- <i>Stk. 2-5. ---</i> <i>Stk. 6.</i> I de i stk. 1, nr. 5-8, nævnte tilfælde kan fuldbyrdelse foretages hos enhver, der ved sin underskrift på dokumentet har forpligtet sig som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter.</p>	<p>21. I § 598, <i>stk. 6</i>, indsættes som 2. og 3. <i>pkt.:</i> »I de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, nr. 5, kan fuldbyrdelse endvidere foretages hos den, der som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter har forpligtet sig ved et digitalt pantebrev, der er eller har været registreret. I de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, nr. 6 og 7, kan underskriften være tilføjet digitalt.«</p>
<p>§ 642. --- <i>Stk. 2. ---</i></p>	<p>22. I § 642 indsættes som <i>stk. 3:</i> »<i>Stk. 3.</i> Er et digitalt pantebrev blevet slettet i tingbogen i medfør af stk. 2, kan den, der ifølge oplysningerne i tingbogen har ret til at gøre eventuelle personlige</p>

	fordringer efter pantebrevet gældende over for skyldneren, kræve, at Retten i Grønland konverterer det digitale pantebrev til et papirdokument. Papirdokumentet er at anse som et originalt gældsbev.«
	§ 2
	I kriminallov for Grønland, jf. lovbekendtgørelsen nr. 1187 af 18. september 2023, som ændret ved § 1 i lov nr. 1782 af 28. december 2023 og § x i lov nr. [...]
§ 163. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Justitsministeren fastsætter nærmere regler om antagelse af og vederlag til bistandsværger samt om disses opgaver og nærmere beføjelser	1. I § 163 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke: » <i>Stk. 3.</i> Justitsministeren kan udpege en bistandsværgekoordinator til at varetage opgaver relateret til uddannelse, rådgivning og antagelse af bistandsværger i Grønland.« Stk. 3 bliver herefter stk. 4.
	§ 3
	I lov nr. 154 af 10. maj 1967 for Grønland om pant, som ændret ved lov nr. 34 af 31. januar 1979 og lov nr. 849 af 21. december 1988, foretages følgende ændringer:
§ 1. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Ved god tro forstås, at erhververen ikke kender den uregistrerede ret og ej heller ved grov uagtsomhed er skyld i sit ukendskab til den. Med hensyn til pant gælder, at god tro skal være til stede på det tidspunkt, da panteretten anmeldes til registrering.	1. I § 1, <i>stk. 3, 1. pkt.</i> , indsættes efter »forstås«: »i denne lov«.
	2. Efter § 1 indsættes:

	<p>»§ 1 a. Underpant i ejerpantebreve skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der indgås om pantebrevet, og mod aftaler om eller retsforfølgning mod pantet.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Underpant efter stk. 1 og en panteret i fast ejendom efter § 1, stk. 1, der skal kunne fortrænge en uregistreret ret i et ejerpantebrev eller inden for et ejerpantebrevs ramme, skal selv være registreret, og erhververen ifølge aftalen være i god tro. Det samme gælder underpant i løsøre stiftet ved aftale.</p> <p><i>Stk. 3.</i> En panthaver med registreret underpant i et ejerpantebrev kan i god tro med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for senere registrerede panterettigheder i eller inden for rammen af ejerpantebrevet og retsforfølgning udvide det sikrede gældsforhold indtil det tidspunkt, hvor meddelelse om de efterstående rettigheder er kommet frem til panthaveren.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Overdragelse eller anden overførsel af rettigheder som nævnt i stk. 1 eller af en panteret efter § 1, stk. 1, skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om panteretten, og mod retsforfølgning.«</p>
	<p>3. Efter § 3 indsættes:</p> <p>»§ 3 a. Et registreret pantebrev, bortset fra et skadesløsbrev, der giver pant i fast ejendom, er negotiabelt, medmindre der i</p>

pantebrevet er indføjet ordene »ikke til ordre« eller tilsvarende forbehold.

Stk. 2. Et pantebrev, der giver pant i løsøre, er ikke negotiabelt, medmindre dette klart fremgår af pantebrevet. Skadesløsbreve er ikke negotiable pantebreve.

§ 3 b. Når et registreret negotiabelt pantebrev er overdraget til eje eller pant af den ifølge tingbogen berettigede og erhververen i god tro har fået registreret overdragelsen, kan erhververen ikke mødes med nogen af de af gældslovens § 15, stk. 1, omfattede indsigelser fra skyldneren.

Stk. 2. Skyldneren bevarer selv over for en godtroende erhverver sine indsigelser efter gældslovens § 16. Det samme gælder for skyldnerens indsigelser efter gældslovens § 17.

§ 3 c. Når et registreret negotiabelt pantebrev er overdraget til eje eller pant af den ifølge tingbogen berettigede og erhververen i god tro har fået registreret sin ret, hindrer det ikke erhververens ret, at den ifølge tingbogen berettigede var umyndig eller manglede ret til at råde over pantebrevet.

§ 3 d. Over for den, som har fået registreret en overdragelse af et negotiabelt pantebrev til eje eller pant, kan skyldneren kun kræve

modregning med fordringer på overdrageren, hvis erhververen vidste, at skyldneren havde en fordring, der kunne benyttes til modregning, og at skyldneren ville lide tab ved overdragelsen, hvis den afskar modregning.

Stk. 2. Adgangen til at modregne fordringer, der udspringer af samme retsforhold som pantebrevsfordringen, bevares dog trods overdragelsen, medmindre andet følger af reglerne om indsigelser fra dette forhold.

§ 3 e. Betaling af renter og afdrag på registrerede negotiable pantebreve kan, når de foretages i god tro, gyldig ske til den, der ifølge tingbogen er beføjet til at modtage nævnte ydelser.

Stk. 2. Når et registreret negotiabelt pantebrev er overdraget til eje eller pant, kan en skyldner i god tro med frigørende virkning betale forfaldne renter til overdrageren. Det samme gælder om afdrag, som efter det registrerede pantebrev skal betales til bestemt angivne tidspunkter.

§ 3 f. Skyldneren ifølge et registreret negotiabelt pantebrev eller ifølge en registreret underpant sætning af et ejerpantebrev er kun forpligtet til at betale gælden mod sletning af pantebrevet eller underpant sætningen fra registrering.

	<p>§ 3 g. Betaler skyldneren ifølge et registreret negotiabelt pantebrev afdrag før forfaldstid, herunder ekstraordinære afdrag, kan skyldneren kræve registreringen af pantebrevet ændret i overensstemmelse hermed. Betaler skyldneren efter forfaldstid afdrag, der efter pantebrevet skal erlægges til bestemt angivne tidspunkter, kan skyldneren kun forlange særskilt kvittering.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Er skyldforholdet ophørt, kan skyldneren forlange pantebrevet slettet fra registrering. Er skyldforholdet ændret ved aftale, modregningserklæring, dom eller opsigelse, kan skyldneren forlange dette registreret.«</p>
<p>§ 4. Begæring om registrering indgives til landsretten. Registreringens retsvirkninger regnes fra modtagelsens dato.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ministeren for Grønland fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved registrering.</p>	<p>4. I § 4, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, ændres »landsretten« til: »Retten i Grønland«.</p> <p>5. I § 4, <i>stk. 1, 2. pkt.</i>, ændres »modtagelsens dato« til: »modtagelsen«.</p> <p>6. I § 4, <i>stk. 2</i>, ændres »Ministeren for Grønland« til: »Justitsministeren«.</p> <p>7. I § 4, <i>stk. 2</i>, indsættes som <i>2. pkt.</i>: »Justitsministeren kan herunder fastsætte regler om, at registrering sker på grundlag af digitale dokumenter, om fritagelse herfor, om autoriserede anmeldere og om fuldmagter. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte nærmere regler om behandling af</p>

	personoplysninger, herunder personnumre.«
	§ 4
	I lov om ægteskabets retsvirkninger, som sat i kraft for Grønland ved lov nr. 150 af 31. marts 1993, som ændret ved § 2 i lov nr. 103 af 3. februar 2016 og § 6 i lov nr. 414 af 25. april 2023, foretages følgende ændring:
§ 37. Ægtepagt må for at blive gyldig registreres. Landsdommeren fastsætter forskrifter om registreringer og kundgørelse.	1. § 37, 2. pkt., ophæves.